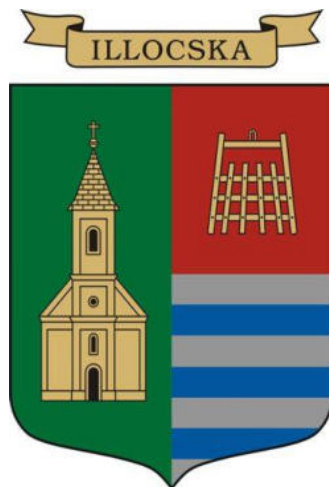

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**ILLOCSKA KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA**

2025-2030

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	61
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	69
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	77
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	86
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	87
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	88
1. A HEP IT részletei.....	88
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	88
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	92
3. Megvalósítás	97
3.1 A megvalósítás előkészítése	97
3.2 A megvalósítás folyamata	97
3.3 Monitoring és visszacsatolás	100
3.4 Nyilvánosság	100
3.5 Kötelezettségek és felelősség	101
3.6 Érvényesülés, módosítás	102
4. Elfogadás módja és dátuma	103

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Illocska Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Illocska község Baranya megyében, a Villányi hegységtől délre, a Duna és a Dráva által határolt háromszögben, a Dráva melléknek nevezett területen helyezkedik el. A község neve egy 1496. évi okmányban olvasható először Wylakcza néven. Feltételezések szerint ez a falu volt akkor Illocska.

Magyarország legdélibb települései közé tartozik. Területe 1510 ha. Szomszédos települései: Lapáncsa, Magyarbóly, és Kislippó. Alapfokú település, a Nagyharsányi Közös Önkormányzati Hivatal Magyarbólyi Kirendeltségéhez tartozik, Villány és Siklós vonzáskörzetében van. A falu mellett a Karasica vízfolyás található, mely a századok során meghatározó volt.

A török hódoltság alatt a település elnéptelenedett, de a felszabadító háborúk után nem magyarok, hanem délszlávok teleptek vissza. A falu magyar eredetű Újlak nevét a XVIII. században fokozatosan kiszorította a délszlávok által használt Illocska név. Ebben a században olvadt egybe a szomszédos, ugyancsak délszlávok lakta Csát községgel.

A falu a 20. század második felében a hanyatlás és a stagnálás útjára lépett. A faluba vezető utat és a kultúrházat 1958-59-ben az akkori tanácselnöknek id. Mészáros Józsefnek és a falubeliek áldozatos munkájának köszönheti a falu.

Főbb nevezetességei a Szent Márton római katolikus templom (1891), Szerb ortodox templomot (1908), műemléki védelem alatt áll.

Három műemlék jellegű kereszt található még, egy a falu bejáratánál és a két templomnál egy-egy.

A faluban díszpolgárokat is avattak. Schmidt Károlyt, aki felkutatta a hősi halottak nevét, s monográfiát ír a faluról, illetve Czékó Sándort, aki nagy áldozatot vállalva járult hozzá a római katolikus templom felújításához. A múlt őrzői, de inkább a jövő építői ők.

A település első lakói délszlávok és németek voltak. 1920-as években a lakosság nagy részét kitevő délszláv lakosság jelentős része Jugoszláviába települt át. A második világháború után

pedig több német családot kitelepítettek a községből. Jelenleg a község lélekszáma 252 fő, nemzeti összetételét tekintve mára csak magyarok lakják.

A lakosság korösszetételét is vizsgálva sajnos előregedő településről van szó. A fiatalok, ha módjukban áll fejlettebb településekre költöznek, így az idősebb, vagy anyagilag nagyon rosszul álló családok maradnak csak helyben. A halálozások és az elköltözések nagyobb arányt képviselnek, mint a születések és betelepülések, így nemcsak öregszik a lakosság, de folyamatosan csökken is a lélekszám.

Aprófalú jellegéből adódóan erősen funkcióhiányos Illocska község. Egy élelmiszer bolt, egy kocsmá, és egy pb- gázcsere telep működik a településen. Az egyéb vásárlási igényeiket mozgóboltokkal, illetve más településeken történő vásárlással elégíthetik ki a lakosok.

Nyilvános telefonállomással rendelkezik és a lakások többségében van vezetékes telefon is. A lakások 90 %-a ellátott vezetékes ivóvízzel, a villamos energia ellátás 100 %-os.

Egyedi, házi szennyvíztisztító berendezések létesítésére az önkormányzat pályázatot nyújtott be. A pályázattal 95 %-os támogatás nyerhető, ingatlanonkénti 5 %-os önrész vállalása mellett.

A lakosok az önrészt havi 3.500,- Ft-os részletben fizetik.

Foglalkoztatottság és munkaerő tekintetében a helyzet kedvezőtlen, sokan segélyből tartják el családjukat, és jelentős számban élnek idénymunkából.

A településen élő gyermekek bölcsődébe, óvodába és iskolába Magyarbólyra járnak.

A közigazgatási szolgáltatások a helyi minimális szinten jutnak el a lakossághoz, így ügyeiket a Nagyharsányi Közös Önkormányzati Hivatal Magyarbólyi Kirendeltségén, Magyarbólyban intézhetik. Postahivatal és gyógyszertár sem üzemel helyben, ezeket is csak Magyarbólyon, vagy Villányban tudják a lakosok elérni. A községben mobil posta működik.

Egészségügyi ellátás tekintetében is viszonylag ellátatlan a település, mivel a háziorvos csak heti kétszer rendel közvetlenül a faluban, egyébként a magyarbólyi rendelőben fogadja a kirendeltséghez tartozó települések betegeit.

Házi segítségnyújtás szolgáltatást biztosít az önkormányzat, jelenleg 1 fő házi gondozóval.

A szociális étkeztetést, a gyermekétkeztetést és egyéb felnőtt étkeztetést a Magyarbólyi Óvoda Fenntartói Társulás fenntartásában működő Magyarbólyi Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha főzőkonyhája útján biztosítja az önkormányzat.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást az önkormányzat a Beremendi Gyermekjóléti- és Szociális Társulás Beremendi Alapszolgáltatási Központ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatán keresztül nyújtja, melynek családgondozói rendszeresen látogatják a település érintett lakosságát, illetve ügyfélfogadást tartanak szerdánként Magyarbólyban. Bár sajnos a falu folyamatosan öregszik az idősök ellátása mégsem biztosított, nincs a községben részükre nappali ellátást nyújtó intézmény.

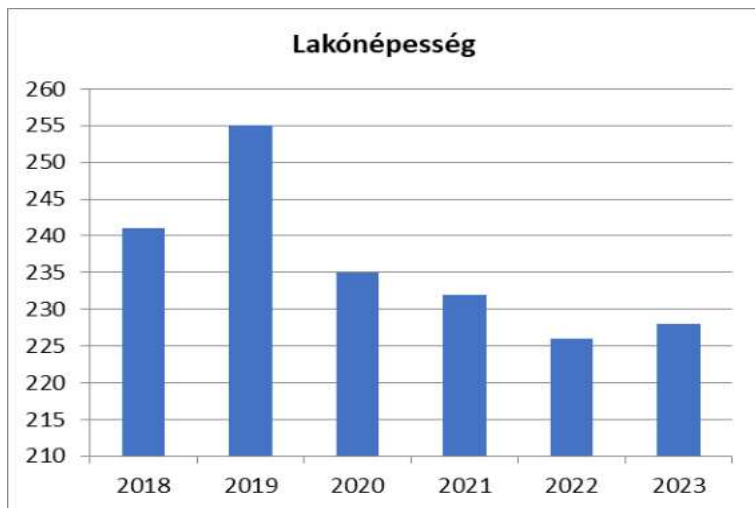
A község működtet faluházat, de ez szakfeladati szinten nem jelenik meg, mivel alig köthető hozzá tényleges tevékenység, működési engedéllyel rendelkező művelődési háza nincs. Ugyanakkor a közművelődés alapfokon mégis biztosított, mivel Illocska tagja a mozgókönyvtári rendszernek, így egy aktív könyvtárat tud működtetni.

A polgárőrség Illocskán is működtet tagozatot. Ez a tagozat partnerségi megállapodásban áll az önkormányzattal.

A községben működik falugondnoki szolgáltatás. Ennek célja a hátrányos helyzetű, szolgáltatás hiányos kistelepülések és tanyák esélyegyenlőségének növelése, javítása. A településen élők életfeltételeinek javítása az alapvető szükségletek kielégítését segítő lakossági és közszolgáltatásokhoz, egyes alapellátásokhoz való hozzájutás biztosítása, valamint a helyi adottságokhoz és sajátosságokhoz igazodó egyéni és közösségi szintű igények kielégítése révén. A település szolgáltatási funkcióinak bővítése, közösségfejlesztés, valamint a jobb életminőség elérése. Igény szerint a kistérségi közlekedési szolgáltatásokban való részvétel.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	241	bázis év
2019	255	105,81%
2020	235	92,16%
2021	232	98,72%
2022	226	97,41%
2023	228	100,88%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

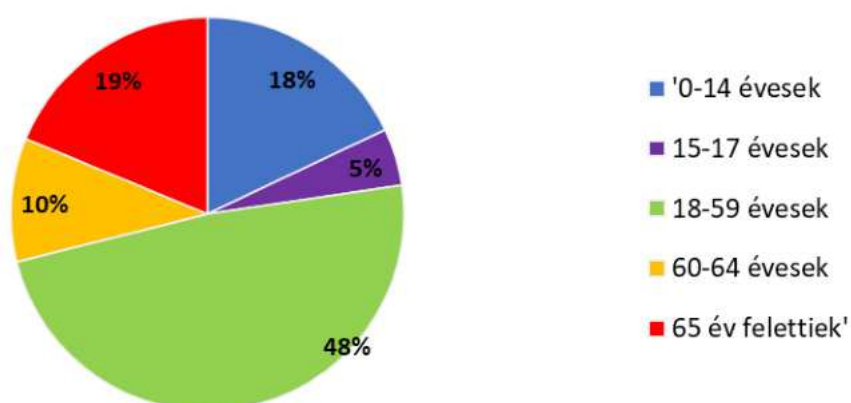

A statisztikai adatokat elemezve megállapítható, hogy a lakónépesség száma ingadozó.

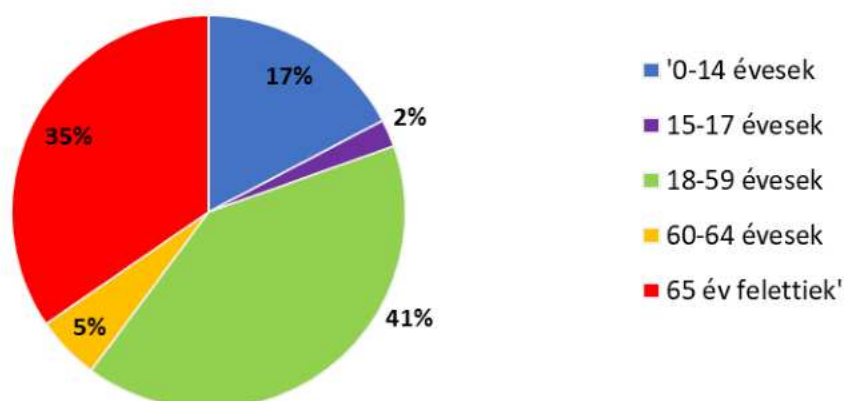
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	128	133	261	49,04%	50,96%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			13	4,98%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	23	23	46	8,81%	8,81%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	6	3	9	2,30%	1,15%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	62	54	116	23,75%	20,69%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	13	7	20	4,98%	2,68%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	24	46	70	9,20%	17,62%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

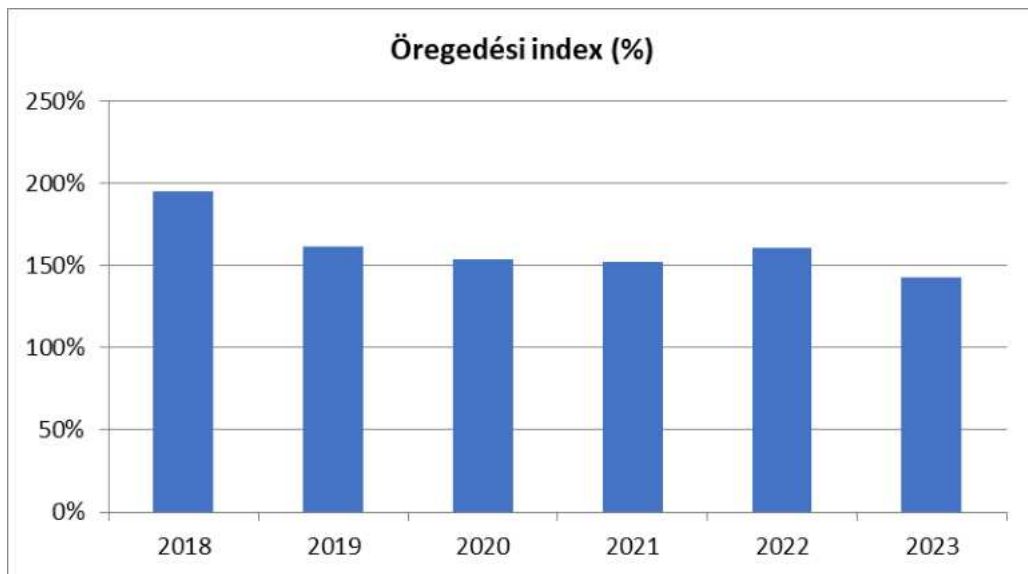
A fenti táblázat és a két kördiagram Illocska állandó népességének adatait szemlélteti, korosztályos és nemek szerinti bontásban. Megállapítható, hogy a 0-14 éveseknél, a 15-17 éveseknél és a 18-59 éves korosztálynál még szinte azonos a nemek életkori megoszlása. Az idősebb, 65 év feletti korosztályt tekintve azonban egyre növekvőbb a nők aránya.

A 65 év feletti aránya a település teljes népességén belül a legnagyobb.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	72	37	194,59%
2019	71	44	161,36%
2020	66	43	153,49%
2021	70	46	152,17%
2022	69	43	160,47%
2023	67	47	142,55%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az öregedési index, mely egyben a jövőbeni tendenciákat vetíti elő. Az öregedési index a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (65 évesek és annál idősebbek) aránya. Az öregedési index évek óta 100 felett van, emiatt a település erősen előregedőnek tekinthető, a fiatalokkal szemben többségben vannak az idős emberek. A környéken nagyon kevés munkahely található, az álláshelyek telítettek, ezért a fiatalok a letelepedés helyett inkább nagyobb városokba, vagy azok mellé költöznek. Ott alapítanak családot, gyermekeik oda járnak iskolába. Azon kevés fiatal, aki Illocskán telepedik le, gyermekeiket csak nehezen, szegényes környezetben tudják felnevelni. Vannak kivételek is a településen, ezen családok felnőtt tagjai a környéken vannak foglalkoztatva, biztos jövedelemmel rendelkeznek.

Látható, hogy Illocskán a népesség öregedési index 2023-ban lassú csökkenést mutat, ami azt jelzi, hogy ha lassan is, de talán elkezdett fiatalodni a településünk.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	-12,20
2019	80,65
2020	-24,49
2021	59,96
2022	39,05
2023	48,46

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó jellegű odavándorlás és elvándorlás egyenlegével azt kívánjuk megmutatni, hogy a település milyen „vonzerővel” rendelkezik. Az adatból pontos következtetéseket levonni nem lehet, tekintettel arra, hogy nagyjából évente változik a településre költözők és elvándorlók száma.

A 2019-2021. évet leszámítva az elvándorlás jellemző a településre. Ez azt is mutatja, hogy a település lakosságmegtartó ereje nem megfelelő. Az elvándorlás mértéke 2020-ban volt a legmagasabb.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	-28,46
2019	-24,19
2020	-48,98
2021	-68,52
2022	-52,06
2023	-57,27

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás mutatójára vonatkozóan is csak 2023. évig bezárólag rendelkezünk hivatalos adattal. Az élve születések számából kivonva az elhalálozottak számát, kapjuk meg ezt a mutatót, 100 fő lakosra vetítve. Mint az a táblázatból és a diagramból látható, ez a fajta kimutatás is az előregedő település irányába mutat, de elindult a folyamat, amiből látszódik, hogy ha lassan is, de talán elkezdett fiatalodni a településünk.

Sajnos változtatni a helyzeten nem könnyű, mert a munkahely alapítás feladata egy önkormányzat lehetőségét napjainkban meghaladja, a szűkös anyagi források miatt ez gyakorlatilag lehetetlen. Amit egy települési önkormányzat a napjainkban nyújtani tud, az a közfoglalkoztatás. Ennek a foglalkoztatási ideje is kötött, maximum egy év, a további kilátásokat előre látni nem lehetséges. A vállalkozások a településen szintén csak adott számban képesek foglalkoztatni, általában saját maguk dolgoznak, vagy családon belül foglalkoztatnak.

Értékeink, küldetésünk

Településünk legnagyobb értéke sokszínűségében rejlik. A szociális- és egészségügyi ellátás, a kulturális szolgáltatások, valamint a civil szervezetek léte és munkájának minősége mind alapot adhatnak arra, hogy településünkön mindenkinek esélye legyen a jó minőségű szolgáltatásokra, a megfelelő életkörülményekre.

Illocska Községi Önkormányzat az alábbi küldetést tekinti sajátjának:

A múlt történelmi és természeti értékeit megőrizni fontos feladatunk. Ezen túlmenően a változások előidézőiként az utókor számára maradandót alkotni és hátrahagyni szintén lényeges küldetés. Megfelelni a helyi lakosok igényeinek, ugyanakkor világunk változást sürgető kihívásainak is. A település életét felelősen irányítani, gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait minél teljesebb mértékben kihasználva fejlődését elősegíteni és a különböző forrásokat felkutatva cselekedni. A település gazdasági növekedését felgyorsítani, a lakosság életkörülményeit javítani, úgy, hogy közben megőrizzük a helyi hagyományokat, szokásokat és értékeket, valamint figyelembe vesszük az esélyegyenlőségi szempontokat, amelyek áthatják a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a település életének alakítása során. A település mindenkié, aki közösségünk életét megőrizni, építeni és jobbra tenni akarja.

A társadalmi esélyegyenlőtlenségek megszüntetése az Európai Unió és hazánk törvényi előírásainak betartása mellett a település számára is alapvető jelentőségű. Fontos, hogy végső célként minden állampolgár, ezen belül minden helyi lakos számára megteremtődjön az esélyegyenlőség az életkülönböző területein. Így: a tanulásban, a szociális- és egészségügyi ellátásban, a munkához jutásban, a fizikai környezetben, a közszolgáltatások elérésében. Az önkormányzat évek óta a 9-12. évfolyamon tanulmányokat folytató középiskolai tanulók iskolai közösségi szolgálatának biztosítására együttműködési megállapodásokat köt. A közösségi szolgálat során a diákok tapasztalatot szerezhettek a probléma megoldásról, az együttműködésről, szervezésről, a konfliktuskezelésről, az empátiáról, a kreatív gondolkodásról, a döntéshozásról és a felelősségvállalásról is.

Az önkormányzat az utóbbi években számos fejlesztést valósított meg, ezzel elősegítve a település fejlődését. Kiemelnénk közülük pár olyat, mely mind a mai napig a település javát szolgálja, nem csupán tárgyi, hanem humán, szociális, infrastrukturális fejlesztések ezek:

1. Pályázati forrásból elkészült a temető körbekerítése. A kerítéssel elkerülhető lett a vadak bejárákálása, megakadályozva, hogy tönkre tegyék a sírokat és a virágokat. Erre a projektre 5 millió Forintot nyertünk. Folyamatosan próbáljuk megszerezni a temető tulajdonjogát. Helyi rendeletbe kell szabályozni a köztemetők működését és szeretnénk,

ha a temető, amit egyébként is az önkormányzat tart fenn saját költségén, a tulajdonunkba is kerülne. Amíg nincs az önkormányzat tulajdonában a temető, addig semmiféle pályázatot nem tudunk benyújtani a temető, és a ravatalozó felújítására.

2. Önerőből valósult meg a falubusz garázsának teljes felújítása, és a ravatalozó külső-belső felújítása.
3. Szintén pályázat útján sikerült a közművelődési szakember bérének támogatására 3.539.037.- Ft nyerni.
4. Magyar Falu Program keretében 2021-ben sikeres pályázatot nyújtottunk be a község játszóterének a felújítására. Így a gyermekek szabadtéri mozgásának, egészségének megőrzése céljából, biztonságos, új játszó eszközöket telepíthettünk. Ezt a játszóteret idei évben felülvizsgálták, és több játékot is cserélni kell. Ezt az önkormányzat önerőből fogja megvalósítani.
5. Befejezésre került a már folyamatban lévő művelődési ház felújítása pályázati forrásból. Egy modern hűtő-fűtő berendezéssel és napelem rendszerrel lett ellátva, továbbá szabadidős tevékenységre egy futópad, egy csocsó asztal és egy ping-pong asztal. Kialakításra került egy könyvtár, ami 700-800 db könyvet tesz ki, ami 3-6 havonta cserélődik. A teremben 3 db számítógépes rendszer lett a fiataloknak felállítva, nagy örömeikre.
6. Az önkormányzat saját forrásaiból, és a közmunkások munkájával sikerült az önkormányzati hivatal külső részének a javítása és festése. A hivatalra is került fel napelem, és beépítésre került klíma berendezés is. A hivatalon belül található az orvosi rendelő, ahova pályázaton keresztül orvosi eszközöket sikerült vásárolnunk, ezáltal tudjuk biztosítani az ideérkező betegek szakszerűbb ellátását.
7. Sikerült felújítani a Buszmegálló és a Karasica között lévő utat is.
8. Magyar Falu Program keretében pályáztunk, és meg is nyertük a kommunális eszköz beszerzése céljából egy kis traktort és a vele járó eszközöket, pótkocsit, rézsúkasztát, ami igen nagy segítség a település rendbe tartásához, és a közmunkások mindennapi munkájához. A hosszú távú közfoglalkoztatás keretében 3 fő alkalmazásával, jelenleg is működik a közmunka program a településen.
9. Idei évben megkezdjük a közvilágítás korszerűsítését is.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Illocska Községi Önkormányzat az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket, a köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel)
- a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt)

intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- **Új Roma Stratégia(2019-2030)**
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)**
- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
- **„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)**
- **Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)**
- **Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Az egyes önkormányzati programok, koncepciók (a költségvetési koncepció, a gazdasági program) a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozzák meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

A térségi társulási kapcsolódásban Illocska település jól teljesít minden nagyobb megvalósítani kívánt projekt kapcsán, a magasabb számú foglalkoztatás érdekében és a település lakosságának a munkaerő-piacon történő elhelyezkedését segítő programok megvalósításában.

A szociális szolgáltatásokról szóló 7/2021.(X.07.) és a települési támogatások rendszeréről szóló 6/2021.(IX.28.) önkormányzati rendeletek célja, a törvényi előírásokon túl, hogy megállapítsa az önkormányzat által, a helyi sajátosságoknak megfelelő, a szociális rászorultságtól függő egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, az eljárási és jogosultsági szabályokat, továbbá azok igénybevételének és érvényesítésének módját, feltételeit és garanciáit.

Célja továbbá, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában legfőképp a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk és szükség esetén azokat módosítjuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi. Az esélyegyenlőség érdekében kedvezmények, mentességek biztosításával enyhíti a szociálisan rászorulóknak terheit.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Mötv. 87. §-a értelmében a helyi önkormányzatok képviselő-testületei megállapodhatnak abban, hogy egy vagy több önkormányzati feladat- és hatáskör, valamint a polgármester és a jegyző államigazgatási feladat- és hatáskörének hatékonyabb, célszerűbb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást hoznak létre.

Magyarbóly, Kislippó Illocska, és Lapáncsa Községek Önkormányzatai közösen alapították a Magyarbólyi Óvoda Fenntartói Társulást. A társulás útján ellátott feladat- és hatáskörök:

óvodai nevelés, mini bölcsődei ellátás, bölcsődei, óvodai, általános iskolai és szünidei gyermekétkeztetés, munkahelyi étkeztetés, szociális étkeztetés, szociális otthonok részére történő étkeztetés, és egyéb étkeztetés biztosítása. Közös fenntartott intézmény: a Magyarbólyi Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha.

Illocska Községi Önkormányzat tagja a Beremendi Gyermekegészségi- és Szociális Társulásnak. A társulás a gyermekegészségi szolgáltatást, a házi segítségnyújtást, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást ezen társulás útján végzi.

Tagja továbbá a Mecsek-Dráva Regionális Szilárdhulladék Kezelő Rendszer Létrehozását Célzó Önkormányzati Társulásnak, és a Drávamenti Ivóvízminőség-javító Társulásnak, bár utóbbi a feladatát betöltötte és a megszüntetése folyamatban van. A társulások feladat- és hatásköre a társulási megállapodásokban került meghatározásra.

Az önkormányzatok számára a társulások létrehozása, fenntartása azért célszerű, mert a társulások részére a közös fenntartott intézmények költségtakarékosabb működtetését eredményezik, egy helyen összpontosulnak a feladatok, a felelősségi kört tudatosabban tudjuk kialakítani.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az esélyegyenlőség szempontjából lényeges statisztikai adatokat a TeIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásainkból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait. Törekedtünk a teljeskörűsége, adathiány esetén a 2022-es népszámlálás adatait használtuk fel.

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatalarca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községekben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a

gyermeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

A településen az életet, lakhatást, gyermek, időskorú, bántalmazott nő, vagy fogyatékkal élő személy ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőtlenségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelentheti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben nyomorban élő család jelenleg nincs. Azonban a munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek rohamos csökkenése a szerény körülmények között élő emberek, családok rohamos lecsúszásához vezet.

Településünkön a 2022-es népszámlálás alkalmával 3 ember vallotta magát roma/cigány nemzetiségűnek, és 2 fő német nemzetiségűnek.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmek nagyságát, összetételét nem csupán az országon belüli területi elhelyezkedés befolyásolja, hanem az adott terület, településtípus munkaerő-piaci, demográfiai jellemzői, kulturális, oktatási hagyományai, színvonala. A fő jövedelmi típusok szerinti két legnagyobb csoportot az alkalmazásból származó jövedelemmel és a nyugdíjjal rendelkező háztartások alkotják.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

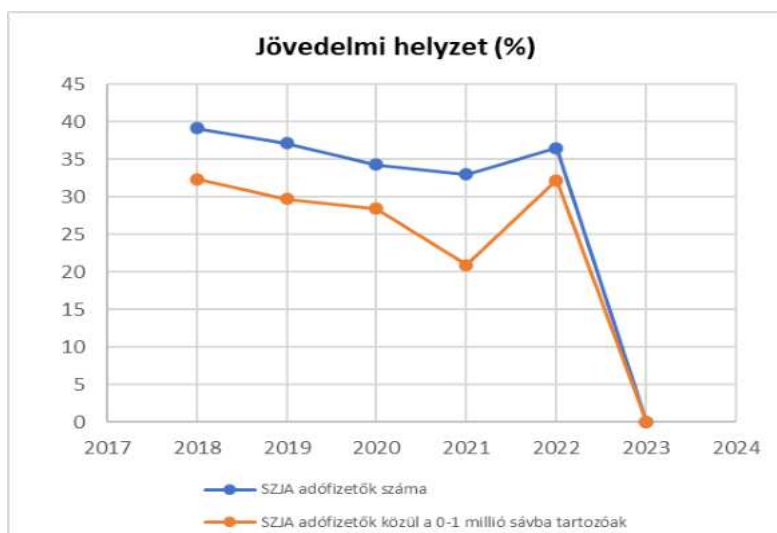
Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből.

Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Településünkön tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás fő akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte. A roma nők iskolai végzettsége, foglalkoztatottsági szintje, jövedelme még a roma férfiakénál is jelentősen alacsonyabb.

Illocska településen a lakosok egyre nehezebb körülmények között élnek. Az elmúlt évtizedekben kialakított otthonok fenntartása ma már sokak számára egyre nehezebb. Ennek egyik oka a munkanélküliség. Az emberek többsége a korábban összegyűjtött megtakarításait feléli, újabb megtakarításokra nincs lehetőség. A lakosság pénzeszközökbe, értékpapírba fektetett megtakarításairól nincs adat. A településen 86 db lakóingatlan található. A családok kevés kivétellel saját tulajdonú családi házban élnek. Néhány otthonban több generáció él együtt. A házak jövedelmi helyzetű, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak. Azonban a kihalás, elvándorlás miatt egyre több az üres, elhanyagolt ingatlan, és a lelakott, gondozatlan, felújítást igénylő ingatlan is.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	39,08	32,35
2019	37,13	29,70
2020	34,24	28,41
2021	32,95	20,93
2022	36,44	32,22
2023	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

A táblázat alapján megállapítható, hogy 2018-tól kezdődően folyamatosan csökken az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók száma.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftl.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A Siklói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya meghirdette „nyári diákmunka elősegítése” elnevezésű programot, melyben 16-25 év közötti nappali oktatás munkarendje szerint tanuló diák vehet részt. Az állam teljes, vissza nem térítendő bérköltség-támogatást biztosít a tanulók

foglalkoztatásához. Fontos, hogy a diákok a képzésük ideje alatt, nyári szünetükben megtanulják a munka fontosságát és a vele járó felelősséget.

Legfőbb probléma jelen címszó alatt a térség rossz munkaerő-piaci helyzete.

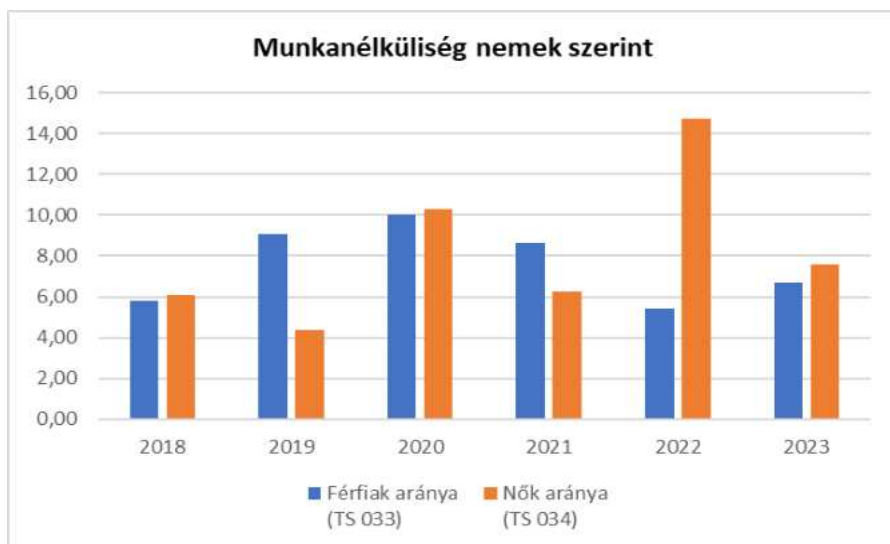
A foglalkozási diszkrimináció elsősorban a munkahelyi felvételnél, másodsorban az elbocsátásoknál érezteti hatását. A foglalkozási diszkrimináció mértéke és a munkaerő-piaci státusz között erős összefüggés található. A nem foglalkoztatottak csoportja (munkanélküliek és inaktívak együtt) és azokon belül a roma származású nem foglalkoztatottak szenvedik el legnagyobb valószínűséggel a hátrányos megkülönböztetést. A munkaerőpiacról való korai kiszoruláshoz leginkább az egészségi állapottal, a származással és az életkorral összefüggő foglalkozási diszkrimináció járul hozzá.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

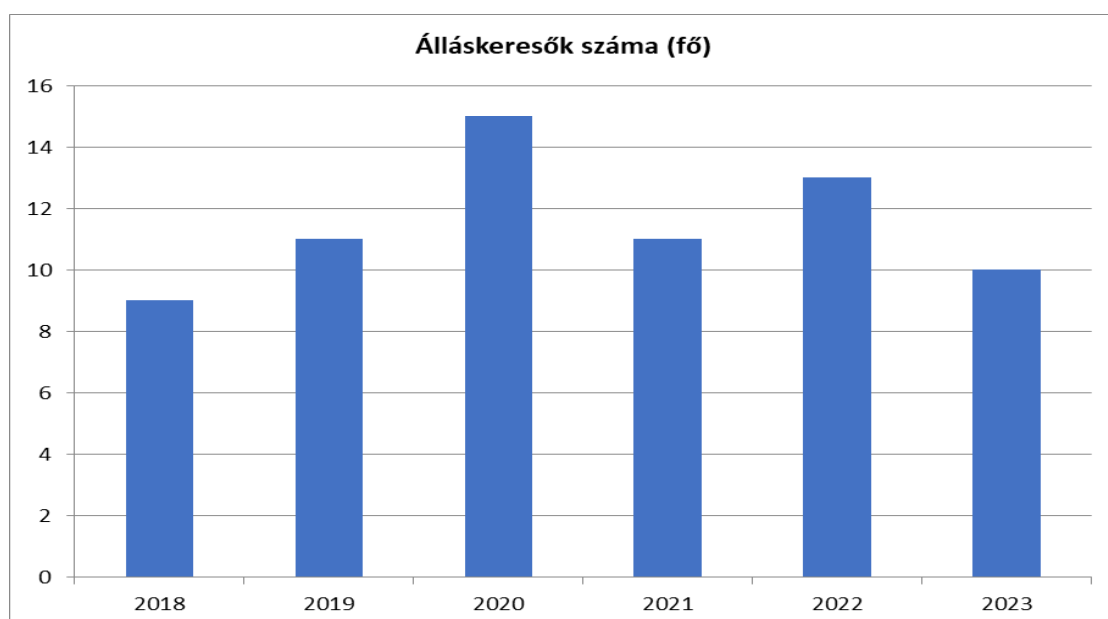
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	5,81	6,06	5,94%
2019	9,09	4,35	6,72%
2020	10,00	10,29	10,15%
2021	8,64	6,25	7,45%
2022	5,41	14,75	10,08%
2023	6,67	7,58	7,13%

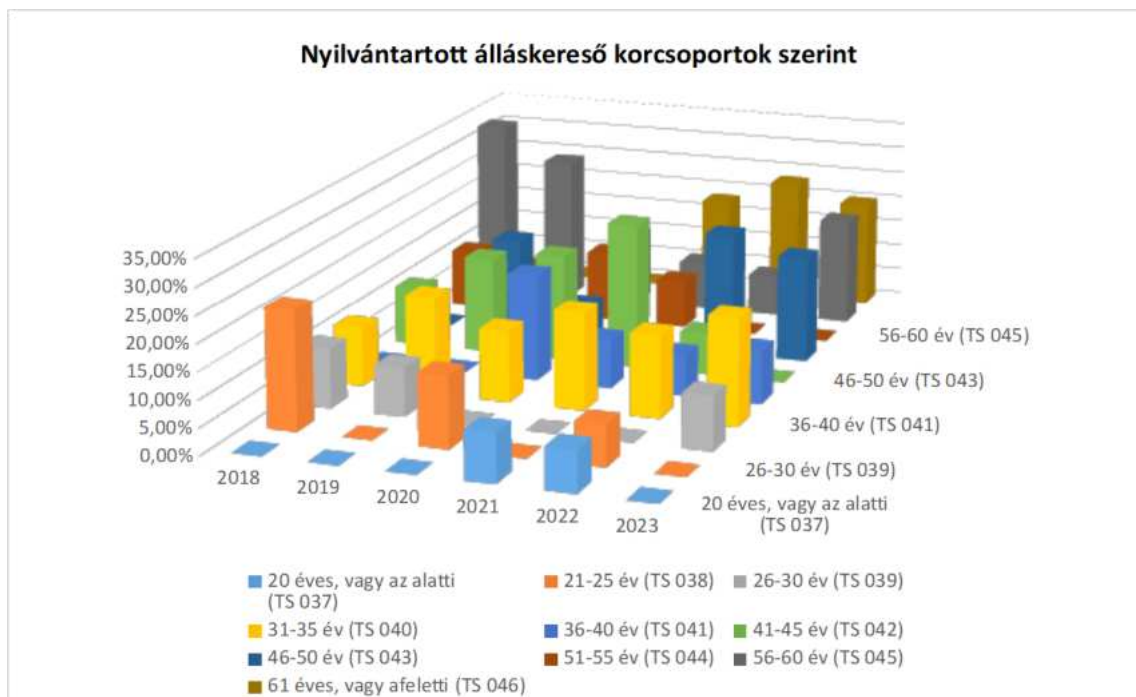
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	9	11	15	11	13	10
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	9,09%	7,69%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	0,00	2,00	0,00	1,00	0,00
	%	22,22%	0,00%	13,33%	0,00%	7,69%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	11,11%	9,09%	0,00%	0,00%	0,00%	10,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
	%	11,11%	18,18%	13,33%	18,18%	15,38%	20,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	3,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	20,00%	9,09%	7,69%	10,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	2,00	3,00	3,00	1,00	0,00
	%	11,11%	18,18%	20,00%	27,27%	7,69%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	2,00	1,00	0,00	3,00	2,00
	%	0,00%	18,18%	6,67%	0,00%	23,08%	20,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	2,00	1,00	0,00	0,00
	%	11,11%	9,09%	13,33%	9,09%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	3,00	2,00	1,00	1,00	2,00
	%	33,33%	27,27%	13,33%	9,09%	7,69%	20,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	0,00	0,00	2,00	3,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	18,18%	23,08%	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A korcsoport szerinti megosztás alapján megállapítható, hogy a munkanélküliség az 56-61 év közötti személyek között és a 61 éves és afeletti korosztály esetében a legnagyobb. Ez abból adódik, hogy az álláshelyeket az emberek meg akarják tartani, gyakran nyugdíjkor eléréséig dolgoznak benne. A nyugdíj előtti korosztály azért kap nehezen munkát, mert idős, korából adódóan hosszú távon már nem lehet rá számítani, és állóképessége valamint munkabírása sem olyan mint a középkorú munkavállalóké.

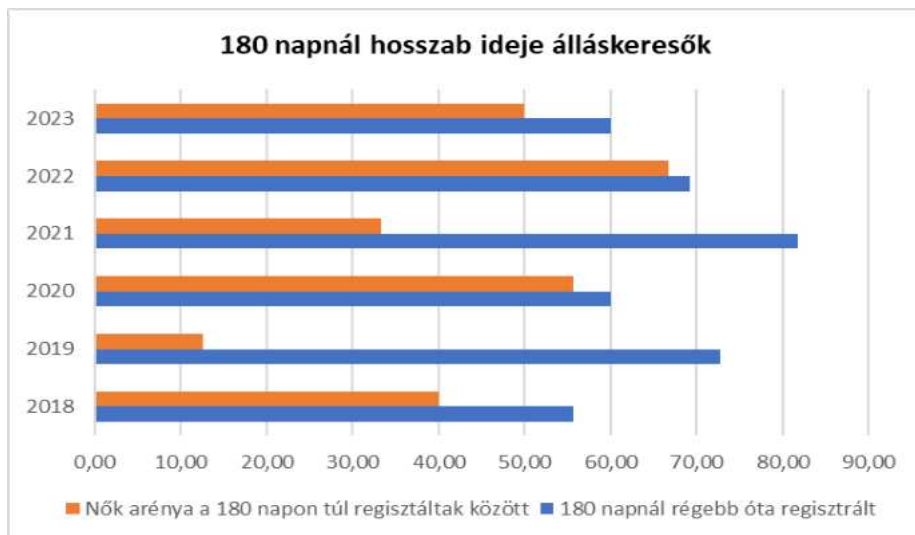
A fiatal, pályakezdők viszonylag alacsony száma a mobilitásuknak köszönhető, illetve annak, hogy a fiatal generáció többsége rendelkezik megfelelő iskolai végzettséggel, mellyel jó eséllyel tudnak elhelyezkedni a feléjük nyitott munkaerőpiacon.

Az aktív korú népesség vonatkozásában az elhelyezkedés, munkahelyszerzés szempontjából a 40 éven túliak lényegesen nehezebb helyzetben vannak, elhelyezkedési lehetőségeik egyre korlátozottabbak, mint a fiatalabb korosztálybelieké. Ennek oka elsősorban, hogy a munkáltatók a fiatalokat részesítik előnyben, alacsonyabb bérigényük és egyéb szakmai elvárások miatt. Az öregségi nyugdíjkorhatárhoz közel állóknak szinte reménytelen a munkába állása.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	55,56	40,00
2019	72,73	12,50

2020	60,00	55,56
2021	81,82	33,33
2022	69,23	66,67
2023	60,00	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

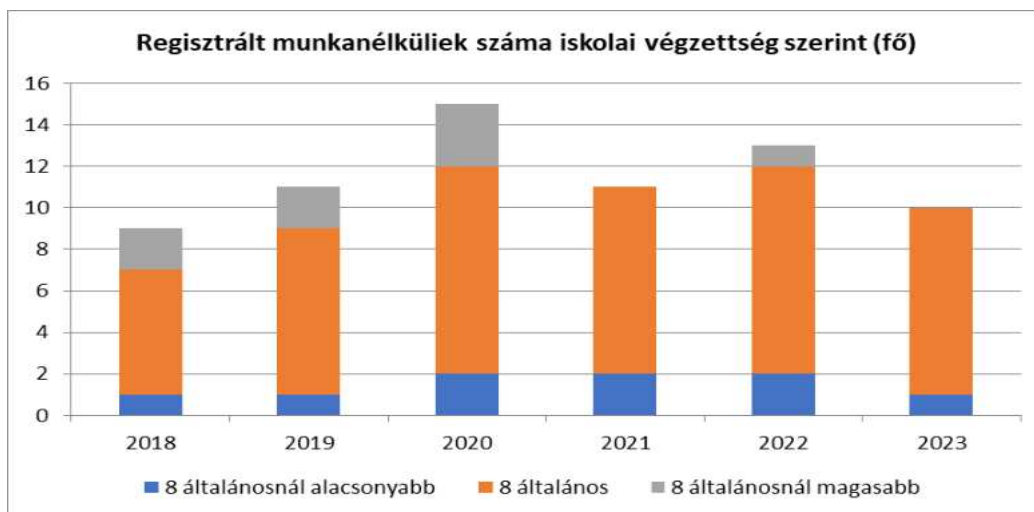

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A munkanélküliek helyzetének vizsgálatakor nem hagyhatjuk figyelmen kívül az iskolai végzettség szerinti megoszlását, mivel az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők foglalkoztatási szempontból talán a leghátrányosabb helyzetben vannak.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	9	1	11,11%	6	66,67%	2	22,22%
2019	11	1	9,09%	8	72,73%	2	18,18%
2020	15	2	13,33%	10	66,67%	3	20,00%
2021	11	2	18,18%	9	81,82%	0	0,00%
2022	13	2	15,38%	10	76,92%	1	7,69%
2023	10	1	10,00%	9	90,00%	0	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküli lakosság kisebb hányada csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik. A nagyobbik hányadának van valamilyen szakmunkás végzettsége. A munkaerőpiacra való visszakerülés esélyét növelendő továbbra is fontos és érdemes olyan típusú kompetencia-fejlesztő és szakmai végzettséget adó képzéseket szervezni, amelyek célcsoportja elsősorban az alacsony iskolai végzettségű, gyakran mélyszegénységben élő emberek köre.

Az iskolázottság hiánya a generációkon átlátott rossz példára, a szülői ösztönzés hiányára vezethető vissza. A továbbtanulás hiánya képzetlenséghez vezet, az ilyen fiatalok kizárólag segédmunkásként tudnak elhelyezkedni, idegymunkákat tudnak vállalni.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A foglalkoztatási politika szempontjából hátrányos helyzetű csoportok, a megváltozott munkaképességűek egyre tartósabban szorulnak ki a munkaerőpiacról, egyre nagyobb számban kerülnek ki a munkaügyi regisztrációból és ezzel elvesztik a szervezett segítségnyújtás esélyét.

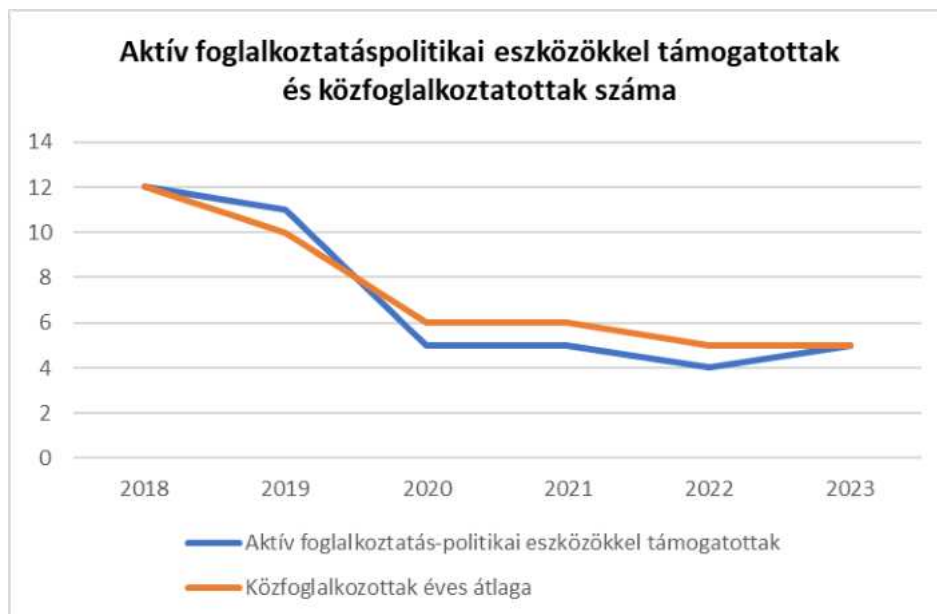
A közfoglalkoztatás egy, az állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, melynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a piaci-gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – elsősorban a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú közfoglalkoztatásra.

Szükséges azonban hangsúlyozni, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatásban való részvételt. Az esélyegyenlőséget erősítő pozitív intézkedések azért szükségesek, mert ezek a csoportok a munkaerőpiacon összetett szemléletbeli hátrányokkal küzdenek, így aktív támogatásban a munkanélkülieken belül arányukkal kisebb százalékban vehetnek részt.

Jelenleg is működik közmunka program a településen, 3 fő közfoglalkoztatottal. Legfőbb probléma, hogy a közfoglalkoztatáson kívül, helyben szinte egyáltalán nincs munkalehetőség. A községben a közfoglalkoztatásban részt vevők száma az elmúlt éveket tekintve csökkent. Ez a csökkenés jórészt az igényelhető közfoglalkoztatotti létszámkorlát és egyéb feltételek bevezetése miatt (képzettség, korhatár, stb.) következett be.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2018	12	12
2019	11	10
2020	5	6
2021	5	6
2022	4	5
2023	5	5

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatáspolitikai a munkaerőpiac olyan külső szabályozó rendszere, amely a munkaerőpiacot úgy igyekszik befolyásolni, hogy ezáltal harmonikusabb legyen a működése, és egyúttal érvényesüljenek, mozgásteret, megvalósulási lehetőséget kapjanak a társadalmi funkciók. A foglalkoztatáspolitikai aktív eszközeinek célja, hogy minél hamarabb visszakérüljenek a munkaerőpiacra azok, akik kiszorultak.

A létszámadatok alapján megállapítható, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevők és az egyéb munkaerő piaci támogatásokban résztvevők száma évről évre csökken.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások,

lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A közfoglalkoztatottakon kívül szinte minden munkavállaló más településeken vállal munkát, tehát ingázik. Sokan a Villányi borászatoknál helyezkedtek el, illetve a Bóly Zrt. alkalmazásában állnak. A lakosság tehát megpróbálja kihasználni a környező települések nyújtotta lehetőségeket, azonban problémát jelent a drága tömegközlekedés, a városokban működő munkáltatók elsősorban a helyi munkavállalókra számítanak, így nem kell útiköltség térítést fizetniük. A városokba történő beutazás saját költségen történő finanszírozása a munkavállalók számára sokszor vállalhatatlan kiadást jelent.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

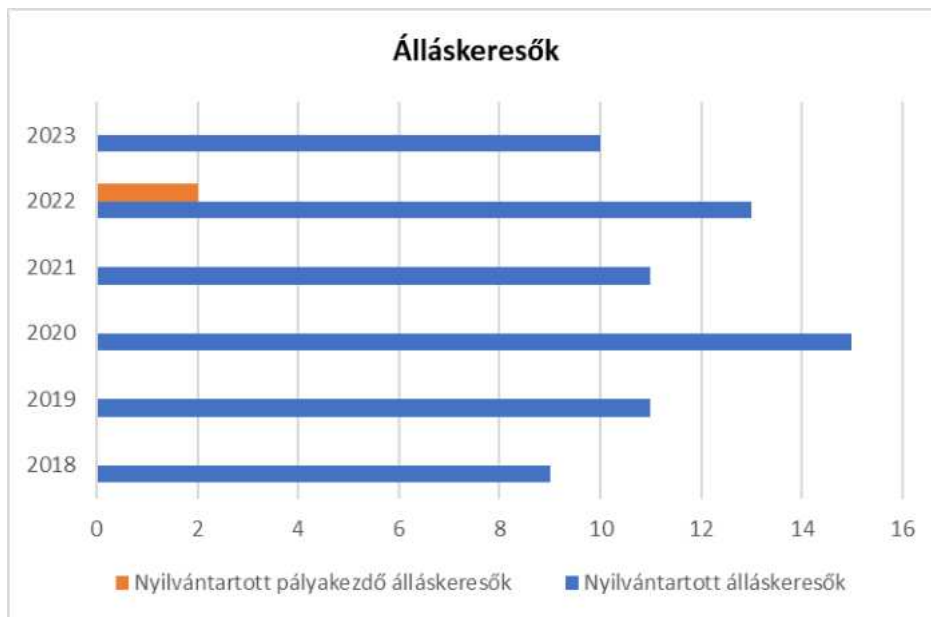
A településen évek óta sor kerül a „Nyári diákmunka” program indítására. A programban előre meghatározott létszámkeret áll az önkormányzat rendelkezésére.

Illocskán a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet könnyítő programok nincsenek. A Baranya Vármegyei Kormányhivatal és a Siklói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által indított és támogatott képzések, és átképzések teremtenek lehetőséget arra, hogy a leendő munkavállalók nagyobb spektrumú tudással rendelkezzenek.

A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	9	0
2019	11	0
2020	15	0
2021	11	0
2022	13	2
2023	10	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskereső alacsony arányt képviselnek a nyilvántartott álláskereső körében.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

Napjaink egyik fő problémája az, hogy a fiatal generáció tapasztalat és gyakorlat hiányában, valamint álláshely hiányában nem tud a környéken munkába állni. Ennek egyenes arányos következménye, hogy megnő a településről elvándorlók száma, mert a fiatal párok városokba, nagyobb centrumok közelébe költözni a munkavállalás miatt, és itt fognak családot is alapítani.

A településen nincs ilyen jellegű program. A Siklói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának szervezésében van lehetőség eljárni ilyen képzésekre, illetve programokra, melyről az intézmény honlapjáról kapnak a lakosok bővebb információt. Ilyen jellegű programok szervezése egyrészt azért hiúsul meg, mert az érdeklődés csekély, kevés pályakezdő fiatal marad a településen, mert kevés a munkalehetőség.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

E társadalmi csoport foglalkoztatására a nyílt munkaerő piacon szinte nincs esély. A település lakosai között nincs mélyszegénységben élő munkavállaló.

A mélyszegénység és a munkanélküliség egyik kiváltó oka a szülői rossz minta generációkon keresztül érezhető átvétele. Sokkal nehezebb egy olyan fiatalok személy helyzete, aki a családjában generációkon át a rossz példát látja. Vannak alkoholisták, munkanélküli szülők, akiknek már a felmenői is leszakadtak a társadalomból. Ezekben a családokban nincs meg a szülők részéről az ösztönzés, nincs jutalmazva dicsérettel a gyermek, ha jól teljesít az iskolában, nem ösztönzik a továbbtanulásra sem. A legfontosabb cél ezekben a családokban, hogy az iskolából kikerülve a gyermek mielőbb munkába állhasson, abból a célból, hogy a család még egy fő jövedelmével gyarapodhasson. Ezek a gyermekek végzettség és szaktudás hiányában a szülőkhöz hasonlóan csak segédmunkásként, illetve mezőgazdasági munkában tudnak elhelyezkedni. Ezek a munkák általában csak idegymunkák, ezért télen még rosszabbra fordul a helyzet.

Tekintettel arra, hogy az intézmények nem tartanak nyilván adatot foglalkoztatottjaik jövedelmi- vagyoni továbbá esetleges nemzetiségi hovatartozására figyelemmel, nem áll rendelkezésre pontos információ e témában.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Illocska Község Önkormányzata a közfoglalkoztatásban résztvevők között egyaránt foglalkoztat roma és nem roma származású munkavállalókat, így a helyi közfoglalkoztatás területén nem érvényesül a hátrányos megkülönböztetés.

Önkormányzatunknak a foglalkoztatás egyéb területein tapasztalt hátrányos megkülönböztetésről sincs tudomása. Ezzel kapcsolatos bejelentés az elmúlt években nem érkezett sem az önkormányzattal szemben, sem az önkormányzat felé, így sem a testi fogyatékkal, sem a megváltozott munkaképességgel élők, sem a nők, sem a romák esetében nem valósul meg a hátrányos megkülönböztetés településünkön. Annak ellenére, hogy hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatban bejelentés nem érkezett az évek során, Önkormányzatunk fel van készülve arra is, ha a településen élő állampolgárt hátrányos megkülönböztetés éri. Ennek megfelelően a diszkrimináció elleni küzdelemben az első lépés annak elszenvedőit támogatni, és tájékoztatást adni, hogy milyen fórumokhoz fordulhatnak segítségért. (Egyenlő Bánásmód Hatóság, civil jogvédő szervezetek).

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Az utóbbi évek, évtizedek digitális eszközök terén bekövetkezett robbanásszerű változása következtében a családok életében mindennapos az Internet, és a különböző okos eszközök (telefon, tablet, számítógép stb.) használata, jelenléte. A közösségi hálózatok megjelenésével a társas érintkezésnek új formája vált hozzáférhetővé az emberek számára. Hihetetlen egyszerűséggel és gyorsasággal kapnak a felhasználók lehetőséget arra, hogy magukról információkat osszanak meg. A digitális eszközök használata a mai ember számára természetes, mindennapos. A mai felnövekvő generáció számára a digitális világ a természetes, mindennapi közeget jelenti. Az ismeretszerzés, tudásépítés és alkalmazás szempontjából a mindennapokban megjelenő, a diákok, tanulók életében jelen lévő hálózati, mobil- és webes eszközök kiemelt szerepet kapnak, az ezzel kapcsolatos ismereteket főleg saját maguk sajátítják el. Az iskolai oktatás során korábban informatika, jelenleg digitális kultúra elnevezésű órákon is hasznos ismereteket, tudást szereznek, fejlesztik az eszközhasználatot, különösen a kommunikációs eszközök használatát. A digitális kultúra tanulása során a tanulók képessé válnak a digitális környezetben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamataikban való alkotó felhasználására. A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.

Az idősebb generáció általában saját maga vagy esetleg a fiatalabb generáció segítségével próbálja elsajátítani a számítógép, okos telefonhasználatát, kezelését. Illocskán a Művelődési Házban mindenki számára hozzáférhetőek a számítógépek és az internet. Azonban kevesen élnek a lehetőséggel, mert szinte minden háztartás rendelkezik már internetkapcsolattal.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, aktívkorúak ellátása, ápolási díj, települési támogatások.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók (például lakásfenntartási települési támogatás, szociális tűzifa támogatás, stb.).
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani (a szociális rászorultság feltételeit a képviselő-testület állapítja meg).

A települési önkormányzat a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a szociálisan rászorultak részére a törvényben meghatározott pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, valamint más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat. Az önkormányzatok által biztosítandó ellátások jogosultsági feltételeit, összegét az önkormányzatok állapítják meg, ezáltal az önkormányzatok lehetősége nőtt a helyi közösség szociális biztonságának erősítésére, a megfelelő és szükséges támogatások biztosítására.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete szociális rászorultság esetén a jogosult számára az alábbi települési támogatásokat nyújtja:

- a) lakhatási települési támogatás (jegyzői hatáskör)
- b) születési települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- c) temetési települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- d) beiskolázási települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- e) óvodáztatási és bölcsődéztetési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- f) eseti települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- g) letelepedési települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- h) települési rezsitámogatás (polgármesteri hatáskör)
- i) karácsonyi települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- j) rendkívüli települési támogatás (polgármesteri hatáskör)
- k) közfoglalkoztatottak települési támogatása (polgármesteri hatáskör)
- l) gyermekek karácsonyi települési támogatása (polgármesteri hatáskör)

Az Szt. 45. §-ában foglaltaknak megfelelően a polgármester a meghatározott szociális rászorultság esetén rendkívüli települési támogatást nyújt az Szt. 7. §-ában foglalt rendelkezéseket is figyelembe véve.

Köztemetést a polgármester rendelhet el és állapíthat meg az Szt. 45. §-ában és 48. §-ában foglaltak figyelembevételével, valamint a rendeletében meghatározott feltételek szerint.

Az önkormányzat minden évben pályázatot nyújt be a települési önkormányzatok szociális célú tüzelőanyag vásárlásához kapcsolódó támogatására. A szociális tűzifa programban elnyert keménylombos fa elsősorban a képviselő-testület által alkotott rendeletben meghatározott jogosultsági feltételeknek megfelelő családok részére nyújt segítséget, csökkentve ezáltal a háztartások tüzelőanyag költségét.

A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában,

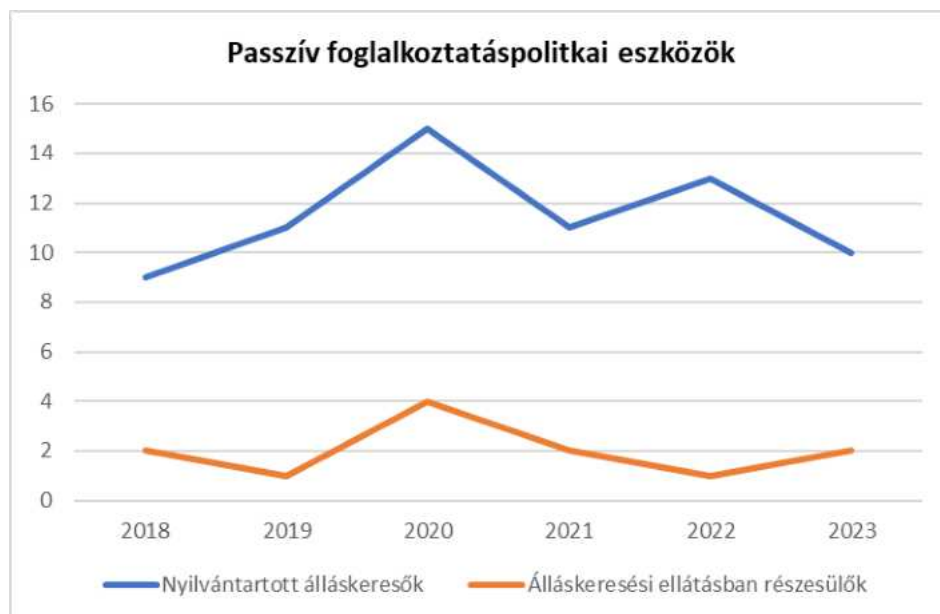
valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A szociális alapszolgáltatások közé a falugondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás tartozik.

Álláskereső támogatása: A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) V. fejezete szabályozza az álláskereső ellátását.

A törvény szerint az álláskereső részére - meghatározott feltételek szerint - álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségtérítés jár.

3.3.1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	9	6,82%	2	22,22%
2019	11	7,86%	1	9,09%
2020	15	11,90%	4	26,67%
2021	11	9,48%	2	18,18%
2022	13	11,40%	1	7,69%
2023	10	8,77%	2	20,00%

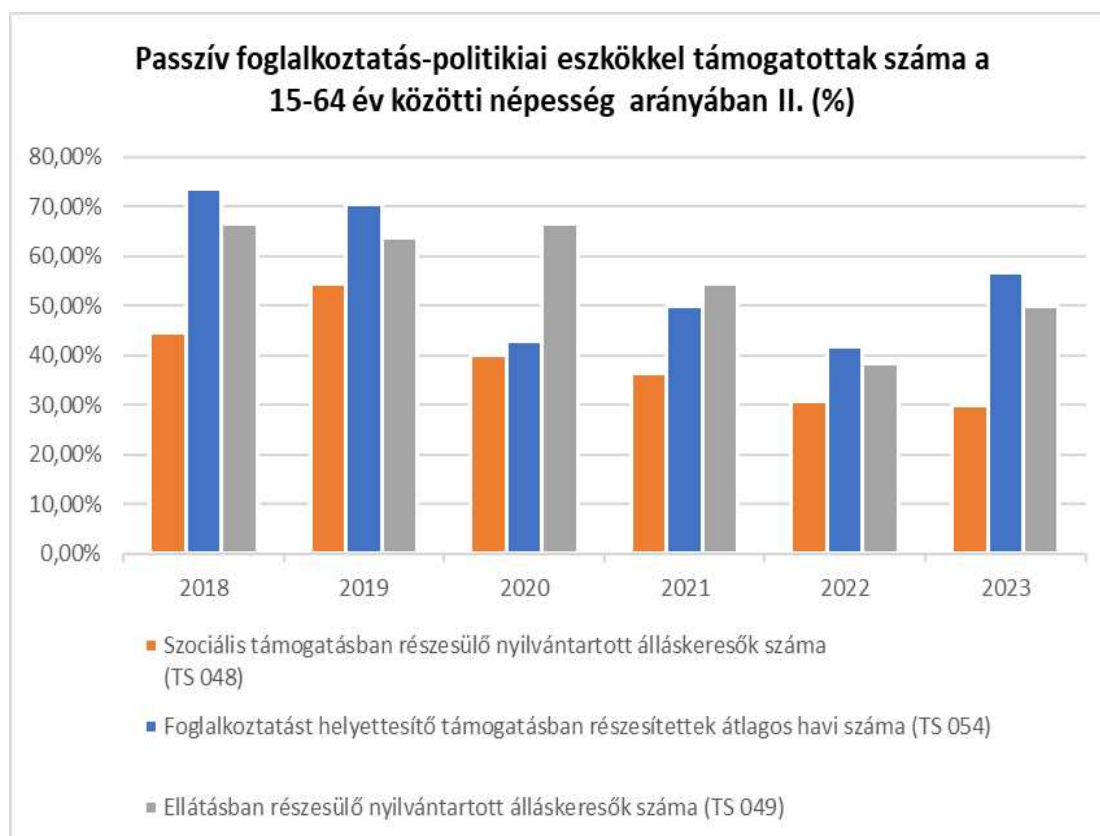
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	4	44,44%	7	73,56%	6	66,67%
2019	6	54,55%	8	70,45%	7	63,64%
2020	6	40,00%	6	42,80%	10	66,67%
2021	4	36,36%	6	50,00%	6	54,55%
2022	4	30,77%	5	41,77%	5	38,46%
2023	3	30,00%	6	56,80%	5	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TelR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

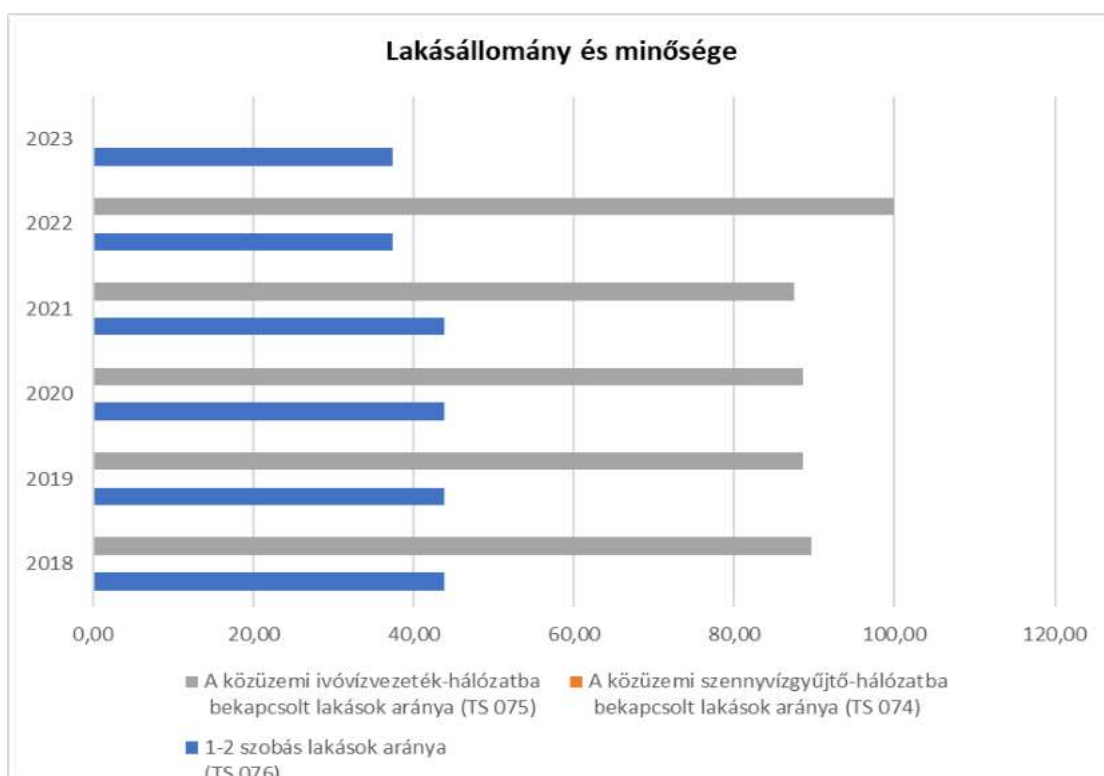
A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Az elmúlt két évben a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. A legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, a kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől.

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Az elmúlt két évben a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. A legveszélyeztetettebb csoportok a kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, a kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	96	0	0,00	43,75	0,00	89,58
2019	96	0	0,00	43,75	0,00	88,54
2020	96	0	0,00	43,75	0,00	88,54
2021	96	0	0,00	43,75	0,00	87,50
2022	83	0	0,00	37,35	0,00	100,00
2023	83	0	0,00	37,35	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Illocska település nem rendelkezik önkormányzati bérlakással, ezért a lakáshoz jutást ilyen módon nem tudja segíteni.

b) szociális lakhatás

Illocska település szociális lakással nem rendelkezik.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Illocska település nem rendelkezik egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokkal.

d) lakhatást segítő támogatások

A képviselő-testület lakhatási támogatás formájában települési támogatást állapít meg a szociálisan rászorult személyeknek az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség rendszeres fenntartási költségeinek viseléséhez. Az Önkormányzat a lakhatási támogatást elsősorban természetbeni szociális ellátás formájában nyújtja víz és villanyáram fogyasztáshoz.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2018	n.a.	0
2019	n.a.	56
2020	n.a.	68
2021	n.a.	105
2022	n.a.	165
2023	n.a.	72

Forrás: TeIR, KSH Tstar

e) eladósodottság

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Az elmúlt években a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. A legveszélyeztetettebb csoportok a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülők, kedvezőtlen jövedelmi helyzetű családok, pályakezdők, nagycsaládosok, a hajléktalansággal veszélyeztetett, a kilakoltatás előtt álló családok, a lakásfenntartási nehézséggel küzdők, a lakhatással összefüggő adósságot felhalmozott háztartások és súlyos betegséggel küzdő családok.

Komoly probléma továbbá az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családok esetében. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat. Önkormányzatunk szociális rendeletében nem szabályozza az adósságkezelési szolgáltatás jogcímét, azonban minden bajban lévő embernek, családnak igyekszik segíteni települési támogatás formájában. Ezt pénzbeli vagy természetbeni ellátásként nyújtja a rászorulóknak. (pl.: tűzifa, rendkívüli települési támogatás).

Ismereteink szerint vannak családok, akik egyre nehezebben teljesítik hiteltörlesztéseiket, és vannak olyan családok is, akiknek a törlesztésképtelenség miatt a Nemzeti Eszközkezelő Zrt. tulajdonába került az ingatlana.

- f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Illocskán nincsenek külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Illocska község területén nincsenek telepek vagy szegregátumok.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A községben nincs szegregáció, nincsenek telepek, illetve elszigetelt lakókörnyék.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A községben nincs szegregáció, nincsenek telepek, illetve elszigetelt lakókörnyék. Egyetlen hosszú utcával rendelkezik a település.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügy területén a Kormány kiemelt célja az állampolgárok egészségi állapotának javítása, az egészségben eltöltött életévek növelése, a területi egészség-egyenlőtlenségek csökkentése, valamint az egészségügy működési hatékonyságának és a megfelelő hozzáférés lehetőségének javítása. A lakosság egészségi állapotának javítása érdekében több, nemzetközi szinten is elismert kormányzati intézkedés született. A fontosabbak között említhetjük a népegészségügyi termékadó bevezetését, a nemdohányzók védelméről szóló törvény szigorítását, az élelmiszerekben lévő transz-zsírsavak megengedhető legnagyobb mennyiségét, valamint a közétkeztetésre vonatkozó szigorúbb táplálkozás-egészségügyi előírásokat érintő szabályozást. A Kormány elkötelezett az egészségügyi ellátórendszer népegészségügyi fókuszú átalakításában.

(Forrás: Egészségügyi Ágazati Stratégia).

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Családsegítő Szolgálat és a házi segítségnyújtók biztosítják az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás intézménye. A szociális ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A háziorvos heti egy alkalommal (kedden) rendel a polgármesteri hivatal épületében kialakított egészségházban, egyébként a magyarbólyi rendelőben fogadja a körzethez tartozó betegeket. Fogorvosi alapellátás tekintetében Villányhoz tartozunk, a védőnői feladat ellátását 2024-ben

vette át az állam. A védőnői szolgálatnak továbbra is a magyarbólyi önkormányzat ad helyet, a szolgálat fenntartása azonban teljes egészében állami kézbe került.

Az ügyeleti feladatok ellátása a Siklósi Mikrotérségi Szociális és Gyermekjóléti Intézményfenntartó Társulással kötött ellátási szerződés alapján, a Siklósi Központi Orvosi Ügyeleten történik.

A szakellátásokat, illetve az egyéb elvégzendő laborvizsgálatokat kizárólag Siklóson, Mohácson, Pécssett érhetik el a betegek.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	0	16	1,00
2019	0	0	0	0	12	0,00
2020	0	0	0	0	12	0,00
2021	0	0	0	0	16	0,00
2022	0	0	0	0	14	0,00
2023	0	0	0	0	12	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenciók és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított, az egészségügyi ellátórendszeren keresztül mindenki igénybe veheti. A védőnők, illetve a házi orvosok a gyermekeknél már 1, 3, 6 hónapos korban úgynevezett státuszvizsgálatot végeznek, mely mind a testi, mind a szellemi fejlődésre kiterjed. A hatodik hónap után évente történik szűrővizsgálat 6 éves korig. Mára már emelkedő tendenciaként figyelhető meg, hogy a szülők többsége a nem kötelező (ingyenes, vagy térítésköteles) vakcinákat is beadatja gyermekének. Az iskolaérettséget vizsgáló státuszfelmérés 5 éves korban esedékes. A védőnői szolgálat védőnői a felnőtt női lakosság részére nővédelmi tanácsadást is tartanak. Az iskolaorvos és a védőnők az Iskola Egészségügyi szűrés keretében a testi fejlődés mellett látáshallás vizsgálatot is végeznek az iskolákban. A prevenciók és szűrőprogramokban a lakosság részvétele nem teljes körű, szükséges az egészségügyi ellátórendszer további fejlesztése, a preventív módszerek elterjesztése.

Napjaink népbetegségei közé tartoznak a szív- és érrendszeri megbetegedések, a magas vérnyomás, a magas vércukorszint. Ezek szűrését a háziorvos vizsgálatokkal, tesztekkel és laborminták alapján végzi, majd a megfelelő szakrendelésekre utalja a betegeket

A gyermekbetegségek szűrése már a várandósság ideje alatt elkezdődik. A kisgyermek és iskoláskorú gyermekek számára kötelező szűrővizsgálatok elvégzése, a kötelező védőoltások beadása a védőnő és a háziorvos bevonásával rendszeresen megtörténik. Mára már emelkedő tendenciaként figyelhető meg, hogy a szülők többsége a nem kötelező (ingyenes, vagy térítésköteles) vakcinákat is beadatja gyermekének.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az óvodák és iskolák alaptevékenységei között szerepel a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése. Cél az integrált nevelés tárgyi, szakmai feltételeinek további fejlesztése, több fejlesztő játék beszerzése. A gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák feltárása, megoldása, a szükséges fejlesztő és rehabilitációs folyamatok megvalósítása több szakágazat együttes tevékenységével realizálódik, az egészségügyi, oktatási és szociális intézményrendszer szereplői közötti kapcsolati háló kiterjedtsége, a kapcsolatok intenzitása, minősége függvényében. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgáltatás mind a gyermekek testi-lelki-szellemi fejlődésükben jelentkező problémák, mind pedig a felnőttek, családok életvitelében jelentkező - többek közt - mentális problémák feltárásért, megoldásáért rehabilitációs tanácsadást végez és fogadóórát tart.

Illocska településen a lakosság számára sajnos egyelőre nem elérhető a fejlesztő és rehabilitációs ellátás.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Illocska a Magyarbólyi Óvoda, Mini Bölcsőde és Konyha főzőkonyhája útján biztosítja az étkeztetést. Az egészséges táplálkozás szempontjából fontos szabályok betartásra kerülnek, így sok zöldség (nyers és párolt), illetve gyümölcs van jelen a menüben. Odafigyelnek a sómennyiség minimális bevitelére. Próbálják kerülni a cukor nagymértékű felhasználását. Lehetőség nyílik diétás étkezés igénybevételére is.

A közétkeztetésre vonatkozó jogszabályi környezet szigorításával 2015. őszétől fel kell tüntetni az étlapon az ételek kalória, energia-tartalmát, a zsír- és szénhidráttartalmát, só és cukormennyiségét. Ehhez biztosítanunk kell a szakmai felkészültséggel rendelkező humán erőforrást is.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférés tornaterem, illetve sportpálya hiányában korlátozott. Helyi sportegyesülettel a település nem rendelkezik.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz a Családsegítő Szolgálat és a házi segítségnyújtók biztosítják az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. Segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősök nappali ellátása, családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás intézménye. A szociális

ellátások és a szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szociális szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munka folyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

Drogprevenciós szolgáltatások a településen nem elérhetők.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Illocskán nem üzemel népkonyha.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
2023	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A település állampolgárai számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt kielégítenek.

A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének javítása, a szolgáltatási biztonság megteremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közszolgáltatások fenntartása.

Az állampolgárok életminősége az élhető mindennap alapfeltételeit tartalmazza, ide tartoznak a fizikai környezettel kapcsolatos tényezők a gyermekjóléti, a szociális, egészségügyi, közművelődési, sport egyéb szabadidős tevékenységek. Alapvető cél az állampolgári elégedettség, a jó közérzet elérése. Napjainkban azonban egyre nehezebb anyagi befektetés nélkül, vagy csekély anyagi befektetéssel olyan programokat, illetőleg szabadidős tevékenységekre lehetőséget biztosítani, amivel a társadalmi együttélést ösztönözni tudjuk. Szűkös anyagi források miatt kevés olyan önkormányzati szervezésű programot tudunk a lakosságnak nyújtani, amellyel ezeket a célokat megvalósíthatjuk.

- a) közösségi élet színterei, fórumai;

Illocskán minden év Augusztus 20-án megrendezésre kerül a Falunap. Immár hagyományként, évente egy alkalommal az önkormányzat szervezésében, és költségén az erre igény tartók, egy napos belföldi kiránduláson vehetnek részt.

A település lakosságának egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	225	1

Forrás: TelR, KSH Tstar

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Általánosságban elmondható, hogy az emberek társadalmi együttélése azért lehetséges, mert nagy többségük alkalmazkodik az adott társadalomban elfogadott normákhoz, viselkedési szabályokhoz. Sokféle normarendszer él egymás mellett a társadalomban, így Illocskán is. A településen élők jól alkalmazkodnak egymáshoz, konfliktusokról nincs információnk. Amennyiben a településen előfordulna rasszista indítékból elkövetett támadás, vagy olyan társadalmi csoportok közötti konfliktus, amelynek vélelmezhetően etnikai dimenziója is van, az önkormányzat felelőssége is, hogy hatékonyan fellépjen az ilyen konfliktusok és jogsértések megelőzése érdekében.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai kézzel foghatóak a településen és környékén. Illocska községen a katasztrófa helyzetek kialakulásánál figyelhető meg a településen az összetartás és segítőkészség.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Illocskán soha nem okoztak gondot az etnikai különbségek, mindig éltek roma származású családok a faluban, de tiszteletben tartva egymás kultúráját, szokásait, békés az együttélés.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Nem jellemző.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nem működik Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák, a hátralekók felhalmozódása a lakossági adósságállomány folyamatos újratermelődése szerepel.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztüli átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése.

	Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése. Ösztöndíj alapítása a pályakezdés megkönnyítése érdekében.
A lakossági adósságállomány újratemelődése	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata. Szükséglet alapú szolgáltatások szervezése.
Eladósodás	figyelemfelhívás, tájékoztatás a lakásfenntartási támogatás igénybevételeének lehetőségéről az önkormányzatnál (közművek kikapcsolása elkerülése érdekében), figyelemfelhívás az indokolatlan és nehezen nyomon követhető különböző hitelek felvétele ügyében
Anyagi okok miatt fűtési nehézségek	rászorulóknak tűzifával való segítése az önkormányzat részéről
Hivatalos ügyek intézésének nehézségei	a Polgármesteri Hivatalban történő segítségadás, tanácsadás, hivatalos papírok kitöltésében segédkezés
Egészségügyi és higiéniai problémák.	Ingyenes szűrések szervezése, családsegítők és védőnő bevonásával.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer (önkormányzati és társulás keretében) különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység, köznevelési, egészségügyi, szociális hálózaton keresztül valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. A településen így a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem a gyermekekkel foglalkozó intézményben és szakmai programban jelen van.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	128	133	261	49,04%	50,96%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			13	4,98%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	23	23	46	8,81%	8,81%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	6	3	9	2,30%	1,15%

Forrás: TelR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt.-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- a gyermekétkeztetés,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása,
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- az otthont nyújtó ellátás,

- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítása,
- b) a védelembe vétel,
- c) a családba fogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) az átmeneti nevelésbe vétel,
- f) a nevelésbe vétel,
- g) a nevelési felügyelet elrendelése,
- h) az utógondozás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

A gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat-és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, és a gyámhatóság gyakorolja.

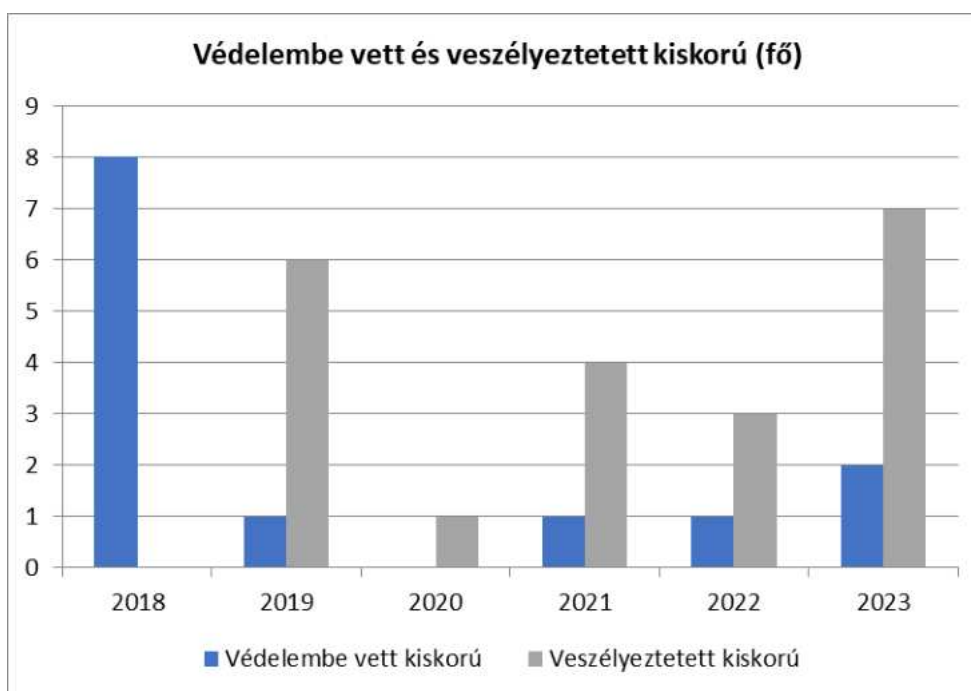
A pénzügyi és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

A gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat-és hatásköröket a helyi önkormányzat képviselő-testülete, és a gyámhatóság gyakorolja.

A pénzügyi és természetbeni ellátások célja az, hogy a szociálisan hátrányos helyzetben lévő családokat segítsék annak érdekében, hogy a gyermek családi környezetben történő ellátása biztosított legyen.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2018	8	n.a.
2019	1	6
2020	0	1
2021	1	4
2022	1	3
2023	2	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény:

A Gyvt. 19. § (2) bekezdése alapján a gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap (28.500,- Ft) összegének a 245%-át (69.825,- Ft), ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap (28.500,- Ft) összegének 225%-át (64.125,- Ft) az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

A Gyvt. 19. § (7) bekezdése értelmében vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban külön-külön számítva a szociális vetítési alap összegének húszszorosát, vagy együtt számítva a szociális vetítési alap összegének hetvenszeresét meghaladja azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségekre tekintettel fenntartott gépjármű.

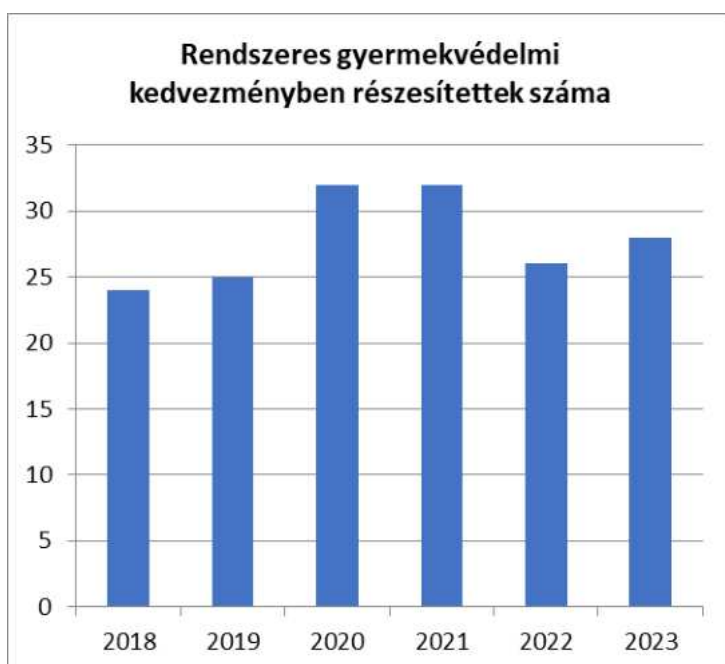
A jogosultsági feltételek teljesülése esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság 1 év időtartamra állapítható meg. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretei között a gyermek ingyenes vagy kedvezményes intézményi étkeztetésre, a Gyvt. 20/A §-ban meghatározott pénzbeli támogatásra, valamint a Gyvt-ben és egyéb jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmények igénybevételére jogosult.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete

az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2018	24
2019	25
2020	32
2021	32
2022	26
2023	28

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

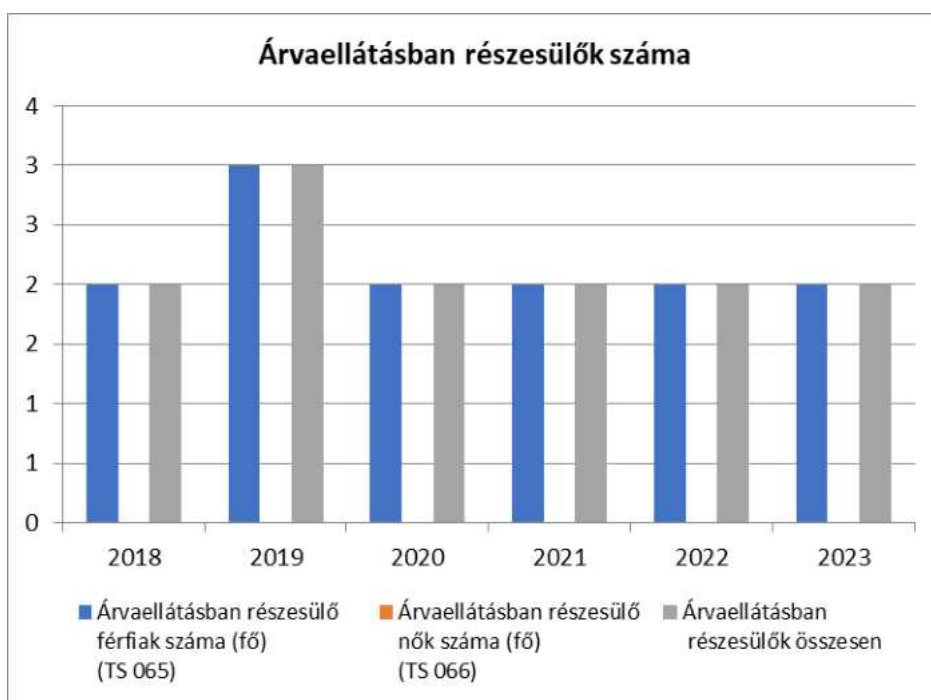
c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fenn áll, tárgyév augusztus hónapjára és november hónapjára tekintettel alapösszegű, 6.000,- Ft pénzbeli támogatást folyósít. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelők részére ez az összeg 6.500.-Ft.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2018	2	0	2
2019	3	0	3
2020	2	0	2
2021	2	0	2
2022	2	0	2
2023	2	0	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés.

A gyermekétkeztetést Illocska Község Önkormányzata a Magyarbólyi Óvoda Fenntartói Társulás fenntartásában működő Magyarbólyi Óvoda - Magyarbóly, Damjanich u. 7. szám alatti - főző konyháján keresztül biztosítja az általános iskolás és óvodás gyermekek, valamint a mini bölcsődébe járó gyermekek részére. Az iskolás gyermekek az iskola menzáján, az óvodások és mini bölcsődések az óvoda épületében veszik igénybe az étkeztetést.

A gyermekétkeztetés térítési díját, illetve a mini bölcsődei gondozási díja a Magyarbólyi Óvoda Fenntartói Társulásban részt vevő települések esetében Magyarbóly Község Önkormányzat Képviselő-testületének a 8/2021.(V.28.) számú önkormányzati rendelete szabályozza. Azon mini bölcsődei gondozásban, óvodai nevelésben részesülő, valamint az általános iskola 1-8. évfolyamán nappali rendszerű oktatásban részt vevő tanulói esetén, akik a mindenkor hatályos Gyvt. rendelkezései alapján térítési díjkedvezményre nem jogosultak, az étkeztetésért a rendeletben meghatározott összegű térítési díjat kell fizetni. A mini bölcsődei gondozásban részt vevő gyermekek esetében valamennyi (reggeli, tízórai, ebéd, és az uzsonna) étkeztetési forma, az óvodai ellátásban részt vevő gyermekek esetében szintén valamennyi (tízórai, ebéd és uzsonna) étkeztetési forma igénybevétele kötelező. Az általános iskolás gyermek számára nem kötelező valamennyi étkezési típust igénybe venni, de az étkeztetés igénybevétele esetén a főétkezésről lemondani nem lehet.

A gyermekétkeztetés személyi térítési díja azonos az intézményi térítési díj összegével, amely összeget az intézményvezető a hatályos jogszabályoknak megfelelő kedvezmények és mentességek figyelembe vételével állapít meg.

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése szerint az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban, az óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, illetve olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át vagy nevelésbe vették. Az intézményi gyermekétkeztetést továbbá ingyenesen kell biztosítani az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették. Az 1-8. évfolyamon felüli, nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára is ingyenes az intézményi gyermekétkeztetés, ha nevelésbe vették, vagy utógondozói ellátásban részesül.

A gyermekétkeztetés esetén, valamennyi törvényi előíráson alapuló kedvezményes étkezési forma biztosításra került a gyermekek részére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Illocska településen csak magyar állampolgárok élnek.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem él szegregált, telepszerű lakókörnyezetben gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

2013. szeptember 1-jei hatállyal a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalma és e tény fennállásának megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike, a Gyvt.-ben került szabályozásra. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése kora gyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi integrációjának elősegítése érdekében.

A jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg, kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását. A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető, ebben az esetben a feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

Hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fenn áll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alapfokú (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelmen megtett önkéntes nyilatkozattal történik),
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) jogosult vagy a kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül, legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a munkaügyi központ,
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezetanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek - (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény).

Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség; alacsony foglalkoztatottság; elégtelen lakókörnyezet, lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fenn áll, tárgyév augusztus hónapjára és november hónapjára tekintettel emelt összegű (6.500,- Ft) pénzbeli támogatást folyósít. A támogatás kifizetése nem az önkormányzat költségvetését terheli, 100%-ban állami finanszírozás, melyet a központi költségvetés biztosít.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelemben vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló

határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megillethetik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői szolgáltatás a településen úgy működik, hogy a Pécsi Tudományegyetem által foglalkoztatott védőnő alá tartoznak a vidéki gyermekek is.

A védőnőhöz családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek. Egészségfejlesztési, sport- és szabadidős, szünidős programokhoz a gyermekek csak saját szervezésben férnek hozzá. A település önkormányzata szűkös anyagi forrásai miatt szünidős programokat nem, vagy csak nagyon ritkán tud szervezni.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A háziorvosi szolgálat a védőnői szolgálathoz hasonlóan úgy működik körzetünkben, hogy a magyarbólyi háziorvos jár ki Illocska, Lapáncsa és Kislippó településre heti egy alkalommal rendelőt tartani. Fenti adatok a Nagyhasánsi Közös Önkormányzati Hivatal Magyarbólyi Kirendeltségének egészére vonatkozik, a háziorvos településre vonatkozó adatokat nem tudott szolgáltatni, mert a doktor egy praxisban látja el az összes települést. Az ellátott gyermekek száma minden évben az ellátottak közel felét teszi ki.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.
2023	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. Az óvodában, általános iskolában zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Illocska Község Önkormányzata a gyermekjóléti szolgáltatást a Beremendi Gyermekjóléti és Szociális Társulás (7827 Beremend, Szabadság tér 1.) tagjaként a Beremendi Alapszolgáltatási Központ Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: szolgálat) útján biztosítja.

A szolgálat a gyermekjóléti szolgáltatást a szülő, más törvényes képviselő kérelmére, a Gyvt.-ben felsoroltak, valamint a jegyző, a gyámhivatal vagy bármely állampolgár - a gyermekek veszélyeztetettségére utaló - jelzése alapján végzi. A kérelmet előterjeszteni, illetve a jelzést megtenni közvetlenül a szolgálatnál lehet. A szolgálat vezetője - külön eljárás nélkül - biztosítja a gyermekjóléti szolgáltatást.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja az Szt. 64. §-a szerinti családsegítés feladatait: a szolgáltató működési területén a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzését, a krízishelyzet megszüntetését, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás biztosít. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellátja továbbá a Gyvt. 39. §-a és 40. §-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat: a szolgáltató működési területén a gyermek testi és lelki egészségének, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez nyújtott szolgáltatás biztosítását. A családsegítés és

gyermekjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el. A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás elősegíti a szociális munka eszközeivel és módszereivel (család gondozás) a problémák komplex módon való kezelését, a családokban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását, mely magába foglalja a megelőzést, a probléma feltárását, a problémamegoldást. Módszerek: információnyújtás, tanácsadás, ügyintézésben segítségnyújtás, adományok közvetítése.

A szolgálat tevékenysége elsődlegesen a személyes kapcsolattartásra épül. A szolgálat által nyújtott valamennyi szolgáltatás térítésmentes. A szolgáltatások igénybevétele önkéntes, kivéve az együttműködésre kötelezett személyeket, akik számára kötelező. A kapcsolattartás a szolgáltatást igénybe vevőkkel elsősorban személyesen találkozással (családlátogatás, ügyfélfogadás) valósul meg, de levélben, telefonon és e-mailben is történhet a kommunikáció. A kapcsolattartás minden formájára kötelező a titoktartás és az adatvédelmi jogszabályok betartása. A szolgáltatást önként igénybe vevők esetében az első találkozás a szolgáltatónál vagy az igénybe vevő otthonában, tartózkodási helyén történik. A személyes segítő kapcsolat helyszíne a problémától függően lehet: - a kliens lakása, tartózkodási helye, - a szolgáltató székhelye, területi irodája, - amennyiben a kliens állapota szükségessé teszi, a gondozás kizárólag tartózkodási helyén is történhet. Az ellátás igénybevétele az szolgálat ügyfélfogadási idejében történik.

Egy szakember végzi Magyarbóly, Illocska, Lapáncsa és Kislippó településeken a gondozási feladatokat. Hetente egy alkalommal, szerdai napon a magyarbólyi hivatalban is kapcsolatot tart az érintett személyekkel és családokkal, valamint tájékoztatja a hivatal dolgozóit a felmerült problémákról.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátását a Magyarbólyi Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola, a Magyarbólyi Óvoda, illetve a Vigyáz-Lak Mini Bölcsőde biztosítja. A felsorolt intézményekbe jár a Nagyharsányi Közös Önkormányzati Hivatal Magyarbólyi Kirendeltségéhez tartozó településeken élő gyermekek többsége. Néhány éve elindult egy „divathullám”, melynek következtében elkezdtek a szülők a gyermekeiket más települések iskoláiba járatni. Egyik évben emiatt nem indult első osztály. Szerencsére azóta ez a szokás elmaradozott, már csak egy-egy olyan család maradt, aki máshová viszi gyermekét óvodába, illetve iskolába.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekvédelmi rendszer fontos eleme, a jelzőrendszer megfelelő hatékonyságú működése. A Családsegítő Szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenció munkája első számú eszközének tekintünk. A cél, hogy a szakemberek feladatukat ellátva, egymás munkáját kiegészítve segítsék a gyermekek veszélyhelyzetbe kerülésének megelőzését, illetve a veszélyeztetett gyermekek ellátását. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége. A gyermekek megfelelő ellátáshoz történő hozzáférése érdekében szakmaközi, tehát nemcsak a szociális terület szakembereinek objektívabb probléma-megközelítése és helyzetelemzése indokolt. Ezért a cél a jelzőrendszer tényleges, helyi működésének feltérképezése és esetleges hiányosságainak hatékony és mérhető orvoslása. A helyi jelzőrendszer tagjai (az oktatási intézmények gyermekvédelmi felelősei: védőnő, háziorvos, a hivatal ügyintézője, jegyző, családsegítő) törekszenek az együttműködésre. Mivel kis lélekszámú településről van szó, a személyes kapcsolatok nem elhanyagolhatóak. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A jelzőrendszer összetétele sokszínű, minden olyan intézmény, hatóság, részt vesz benne, akik szakmai munkájuk során kapcsolatban állnak a gyermekekkel. Együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják. A családokban jelentkező nevelési problémákat legkorábban (a gyermek életkorának megfelelően) a védőnő és az oktatási intézmények észlelik. Kiemelt szerepe és felelőssége van tehát ezen intézmények pedagógusainak, gyermekvédelmi felelőseinek és a védőnőnek.

A jelzőrendszer területünkön is működik, tagjai állandó kapcsolatban vannak egymással, együttműködésük hatékonynak, eredményesnek mondható. Az esetkonferenciákon a meghívott szakemberek többsége részt vesz, és minden szakember törekszik a gyermekek érdekében a

saját területén a lehető legjobb megoldási javaslattal élni a felmerült problémák megoldására. A veszélyeztetettséget a jelzőrendszer széleskörű, minden jelzőrendszeri tag bevonásával kell meghatározni. A veszélyeztetettség helyzetének felismerése gyakran az együttműködésre kötelezett szakemberek hiányos jelzései miatt maradnak rejtve. A definiált veszélyeztetettség - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot - gyakran igen nehezen felismerhető helyzetekből adódik. A látencia okai között szerepel, hogy a sértett gyermek gyakran nem tudja, hová fordulhat segítségért, illetve a bántalmazott gyermek és családja nem kerül a gyermekvédelmi rendszer látókörébe, nem kerül kapcsolatba olyan szakemberekkel, akik a bántalmazás gyanújára felfigyelhetnének. Sajnos az a tapasztalat, hogy nem mindig élnék jelzési kötelezettségeikkel az érintettek, így előfordul, hogy néhány probléma csak később jut tudomásra más fórumon keresztül, pl. a szomszéd vagy a hivatal teszi meg a jelzést. A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak, anyaothton, családok átmeneti otthona, településünkön nem működik.

Othton hiányában a szolgálat családgondozója biztosítja az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok és személyek szociális és mentálhigiénés ellátását.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen a sportprogramokhoz való hozzáférés tornaterem, illetve sportpálya hiányában korlátozott.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Szünidei étkeztetés: A Gytv.) 21/C. § (1) bekezdés a) pontja alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkeztést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja. A 21/C.§ (2) bekezdése értelmében a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben a bölcsődében, mini bölcsődében, bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani. Az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés igénybevételekor az ételt a gyermekek részére a Falugondnok szállítja ki.

A tavaszi, nyári, őszi és téli szünidei étkezést átlagosan 6-8 gyermek veszi igénybe, ennek száma függ a hátrányos helyzetű gyermekek számától és a szünet típusától. A szülők tájékoztatására - szünidei gyermekétkeztetés igénybevételeének lehetőségéről, az igénybevétel módjáról, valamint a szünidei gyermekétkeztetés biztosításának időtartamáról, helyszínéről és módjáról - a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 13/B § (1) bekezdésében foglaltak szerint, május 15-ig, illetve szeptember 15-ig sor került. A tájékoztatással egy időben a szülők részére megküldésre került a szünidei gyermekétkeztetés igényléséhez szükséges nyilatkozat, az ellátásra jogosult gyermekei számának megfelelő példányszámban. Minden egyes szünidei gyermekétkeztetés megkezdése előtt a helyben szokásos módon (hirdetmények) a jogosultak figyelme felhívásra került a szünidei gyermek étkeztetéséről, annak időtartamáról és helyszínéről. Sajnos a részletes tájékoztatás ellenére sem igényli minden jogosult szülő az ingyenes étkezést.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az önkormányzat által szervezett programokon a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekek egyaránt részt vesznek.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetésről nincsenek információink, az óvoda és az iskola, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Pozitív diszkriminációról a hátránykompenzáló juttatások, illetve szolgáltatások kapcsán, az ellátórendszer keretein belül nincs tudomásunk.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló

(Nkntv. 4. §-ának 13. pontja)

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, (látási, hallási) értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók:

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul.

Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Fogyatékos gyermekek ellátáshoz történő hozzáférése: a szakértői bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító korai fejlesztésben és gondozásban, vagy fejlesztő felkészítésben vehet részt. Az Szt. rendelkezése szerint nappali ellátás keretében gondoskodni kell többek közt a harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos személyek napközbeni tartózkodásáról, étkeztetéséről.

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékoságot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek nevelését a köznevelési intézmények vállalják. Az óvodapedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda, megbízással logopédust alkalmaz. A Magyarbólyi Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskolában egyaránt tanulhat különleges bánásmódot igénylő gyermek, sajátos nevelési igényű gyermek, beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermek éppúgy, mint a kiemelten tehetséges gyermek. Az iskolai oktatásban nem tapasztalható sem hátrányos megkülönböztetés, sem szegregáció.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2018	0	0	n.a.
2019	0	0	n.a.
2020	0	0	n.a.
2021	0	0	n.a.
2022	0	0	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.
2022	n.a.	0	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2018	7	1
2019	20	1
2020	9	2
2021	14	2
2022	2	2
2023	7	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvoda és az, iskola nevelői, tanárai folyamatosan képzik magukat, hogy a társadalmi változásokhoz igazodva nevelhessék, fejleszthessék a gyermekeket. Az óvoda egy fő logopédust és egy fő gyógypedagógust, az általános iskola egy fő iskolapszichológust foglalkoztat megbízási szerződéssel. Az óvoda biztosítja a sajátos nevelésű gyermekek integrált nevelését. Együtt nevelésben történik az ő ellátásuk, mellette a gyógypedagógus egyéni fejlesztést is tart számukra, de lehetőség van kis csoportban foglalkoztatásra is. A logopédiai ellátás része a nevelésnek, ami szükség esetén korai időben segíti a gyermeket. Óvodapedagógusok és fejlesztő szakemberek együtt nevelik, fejlesztik az óvodásokat.

Az intézménybe felvehető maximális gyereklétszám a megnövekedett igények miatt már 60 fő. Helyhiány miatt még soha nem kellett gyermek felvételét elutasítani.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2022	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Illocskán hátrányos megkülönböztetésről és a gyermekek jogellenes elkülönítéséről nincsenek információink, az intézmények, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, továbbá a családsegítő szolgáltatások és juttatások segítik a hátrányos helyzetbe került gyermekek, gyermekes családok életkörülményeinek mielőbbi javulását és a gyermekek egészséges

fejlődését, a gyermekek érdekeit és esélyegyenlőségét tartva szem előtt. Amennyiben a jövőben hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés történne, a gyermekek és tanulók kivétel nélkül meg fogják kapni a szükséges szakmai támogatást.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

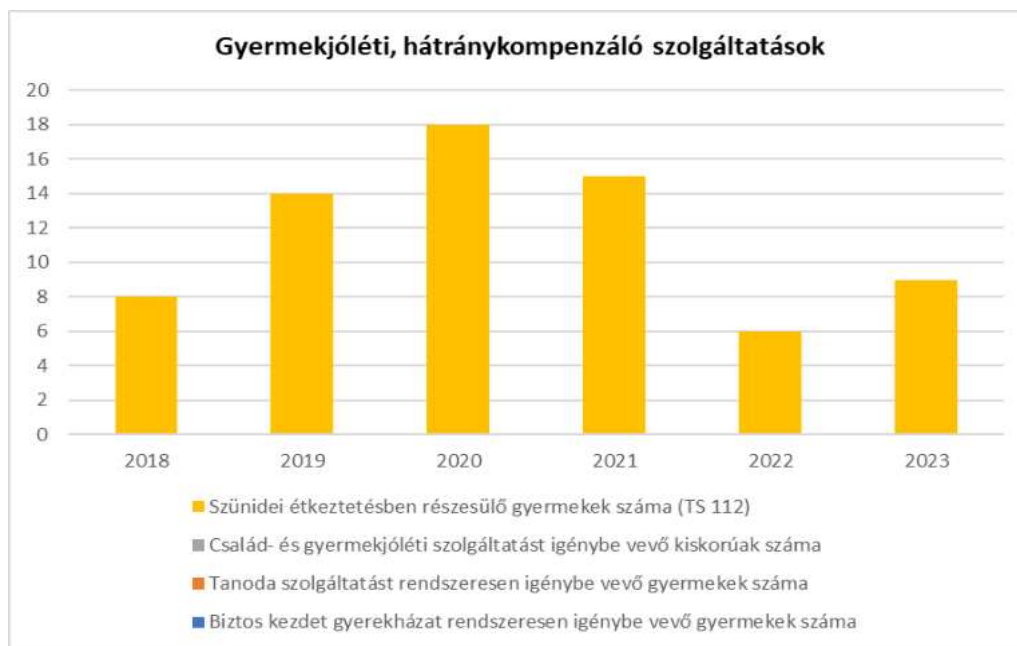
Az önkormányzatnál nincs olyan adatbázis, amely a településen bármilyen kompetenciamérési adatokat tartalmazna, ezért az intézmények közötti, a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérésekről sincs információnk.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatás, szolgáltatás nincs a településen.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2018	n.a.	n.a.	n.a.	8
2019	n.a.	n.a.	n.a.	14
2020	n.a.	n.a.	n.a.	18
2021	n.a.	n.a.	n.a.	15
2022	n.a.	n.a.	n.a.	6
2023	n.a.	n.a.	n.a.	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése ellenére még kevesen veszik igénybe	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról.
Elszegényedés jelei	Óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé
Érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása	Jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, jegyző) felé elszegényedés jelei óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, valamint a munkafeltételek terén
- szociális biztonság területén,

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv 12. §-a előírja, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat a más munkavállaló jogának megsértésével vagy csorbításával.

Hátrányos megkülönböztetés az önkormányzatnál foglalkoztatott közfoglalkoztatott nőket nem éri, hiszen elvünk, hogy egyenlő munkáért egyenlő bér jár.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

Az Önkormányzat a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkezik a nők esélyegyenlőségi problémáinak tekintetében.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények miatt,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya miatt,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

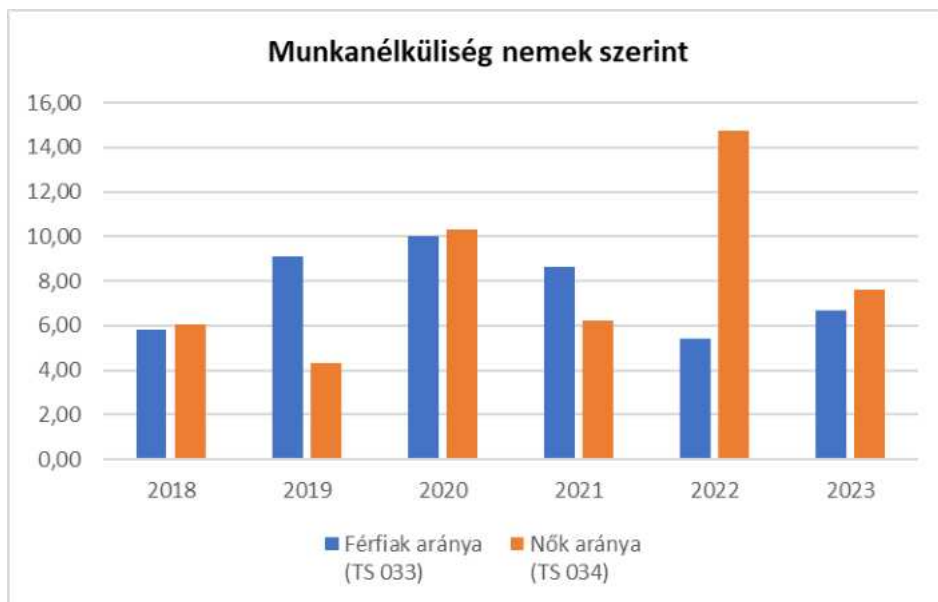
A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2018	5,81	6,06	5,94%
2019	9,09	4,35	6,72%
2020	10	10,29	10,15%
2021	8,64	6,25	7,45%
2022	5,41	14,75	10,08%
2023	6,67	7,58	7,13%

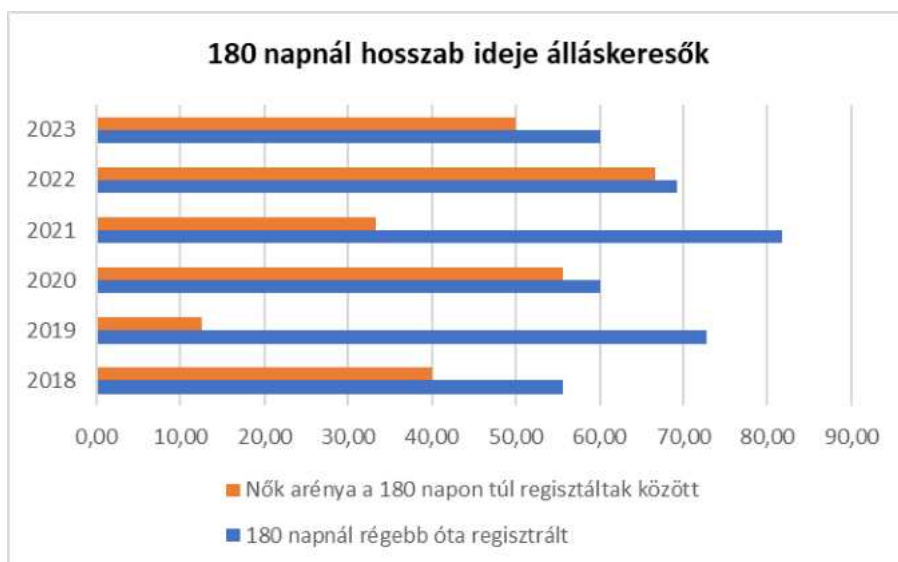
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	55,56	40
2019	72,73	12,5
2020	60	55,56
2021	81,82	33,33
2022	69,23	66,67
2023	60	50

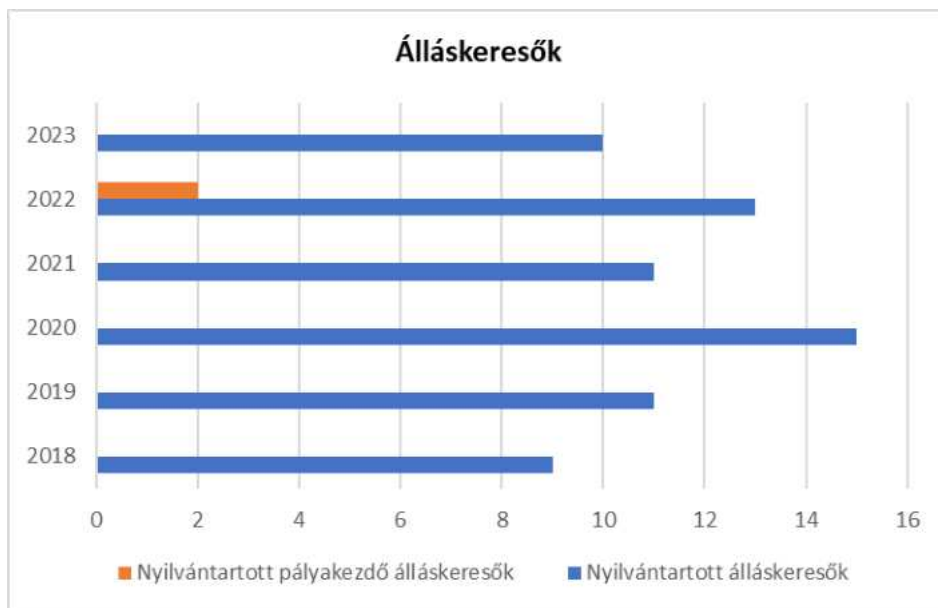
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2018	9	0
2019	11	0
2020	15	0
2021	11	0
2022	13	2
2023	10	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás és szemléletváltás, amely ezen a területen is biztosítja az esélyegyenlőséget.

A gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. További problémát jelent az iskoláskorú gyermekek nyári elhelyezése. Több esetben úgy oldják meg ezt a problémát, hogy a nagyobb iskoláskorú gyermek vigyáz otthon a kisebbre, míg a szülők dolgoznak.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A munkaerőpiacon az alacsony végzettségű nők számára a különösebb képesítést, képzettséget nem igénylő munka adhat lehetőséget. Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei nehezebbek, és ez már önmagában is egy olyan tényező, amely rontja az egyén munkavállalási esélyeit.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Hátrányos megkülönböztetés az önkormányzatnál foglalkoztatott közfoglalkoztatott nőket nem éri, hiszen elvünk, hogy egyenlő munkáért egyenlő bér jár.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, mely településünkön több formában is megoldott.

A tekintetben kevés adat áll rendelkezésünkre, hogy a gyersről, gyedről munkába visszatérő szülők munkahelyei milyen mértékben veszik figyelembe a munkavállaló szülő feladatait, biztosít-e számukra rugalmasabb munkaidőt, egyéb könnyítéseket. A helyi tájékozódás alapján azonban elmondható, hogy léteznek ún „gyermekbarát” munkahelyek, illetve a szülők, a nagyszülők, ismerősök segítségét, közreműködését veszik igénybe a gyermekek nevelését, oktatását biztosító intézménybe szállításakor és hazavitelekor.

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. Mint azt korábban már kielemeztük, a település mini bölcsődével, óvodával, iskolával rendelkezik. Nyáron nehezebb a felügyelet megoldása, egyrészt a két hetes óvodai bezárás miatt, de még inkább az iskolás gyermekek miatt, akik nyári elhelyezése nem megoldott. Ez a szülőkre óriási terhet jelent.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

A gyermekek napközbeni ellátását a Magyarbólyi Óvoda, a Vigyáz-Lak Mini Bölcsőde, és a Magyarbólyi Nyelvoktató Nemzetiségi Általános Iskola biztosítja.

Az óvoda a gyermek hároméves korától (a jogszabályban előírt feltételek mellett 2,5 éves korától) a tankötelezettség kezdetéig tartó, a teljes óvodai életet átívelő foglalkozásokat és a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is magában foglaló óvodai nevelési tevékenységgel összefüggő feladatokat látja el. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője, segítője, figyelembe véve a családok sajátosságait, szokásait. A Magyarbólyi Óvoda nevelése minden esetben gyermekközpontú, személyközpontú, befogadó. A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet, megbecsülés, bizalom övezi.

Az óvoda szemléletével, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét, nem adnak teret az előítéleteknek semmilyen tekintetben. Arra törekszenek, hogy megfelelő tárgyi környezetben, a személyi feltételek biztosításával, a gyermeki szükségletek kielégítésével, a nyugodt, derűs, családias, biztonságot nyújtó óvodai légkört teremtenek, amelyben a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzák. Felelős pedagógusként vallják, hogy az óvodás gyermek egészséges fejlődése azt kívánja, hogy az óvoda az óvodás gyermekekért legyen, a boldog gyermekkor színterévé váljon. A Vigyáz-Lak Mini Bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amely a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű nevelését-gondozását biztosítja. A mini bölcsőde létrehozásának elsődleges indoka az volt, hogy a településünkön a 20 hetes-3 éves korosztály intézményes elhelyezésére nem volt megoldott. A településünkön élő lakosok közt sok a fiatal, többgyermekes család, ahol az édesanyák a gyermekvállalást megelőzően aktív munkavállalók voltak. A mini bölcsőde elsősorban azoknak az édesanyáknak – rajtuk keresztül a családjaiknak – próbál segítséget nyújtani, akik szeretnének visszamenni a munka világába, és ehhez gyermekük napközbeni ellátására van szükségük. A mini bölcsődei férőhelyének száma: 7 fő. A gyermekek nevelését és gondozását 1 fő szakképzett kisgyermeknevelő, és 1 fő bölcsődei dajka látja el. Arra törekszenek, hogy optimális mennyiségű és minőségű felszereltség vegye körül a gyermekeket. A bölcsődei élet megszervezése a jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirendet foglalja magába. A napirendet úgy alakítják ki, hogy a gyermek egyéni igényeit időben kielégítse a kisgyermeknevelő, de közben a közösség életében is áttekinthető

rendszer legyen, megteremtve a biztonságérzetet, az időben való tájékozódást, az események előrelátását és az önállósodás lehetőségét.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. A család-és nővédelmi gondozást az Eütv. 41. §-a rögzíti, ennek értelmében biztosítani szükséges a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését a tanácsadás és gondozás eszközeivel, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét szolgáló intézkedéseket.

Az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz történő hozzáférés egyik eleme a védőnői ellátás, amely a település lakosai részére teljes körűen biztosított.

A védőnői hálózat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja. A családtervezéssel, gyermekvállalással összefüggő ismeretek átadását, a védőnői szolgálaton kívül a család-és gyermekjóléti szolgálat segíti. A családtervezés azonban még mai is sok esetben gondot, problémát jelent, a szociálisan hátrányos helyzetűek körében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A védőnő a várandós nőt már a terhesség kezdetétől gondozásba veszi és szülést követően a gyermek 6 éves korának betöltéséig figyelemmel kíséri mind az édesanyát, mind pedig a gyermeket. A védőnő segítséget nyújt a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében.

Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor. A családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismeretek átadása megfelelő.

5.4 A nőt érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás. A nők elleni erőszak különböző formáira vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. Kiemelten fontos terület az esélyegyenlőség megteremtése szempontjából, hogy nagy hangsúlyt kapjanak azon jellegű tájékoztatások, amelyek azon szervezetek mutatják be, ismertetik, ahova a bántalmazott nők fordulhatnak. Fontos feladat a nők ez irányú tájékoztatása, és a figyelemfelhívás (pl. felvilágosító programok már az iskolában, plakátok, stb.)

A családon belüli erőszak megelőzése, felderítése és ez által a bűnelkövetők kiszűrése érdekében a körzeti megbízottak rendszeresen vesznek részt a jelzőrendszeri tagok esetmegbeszélésein, ahol értesülhetnek a térségben előadódó családi gondokról, kiskorúak testi és szellemi fejlődését hátrányosan befolyásoló eseményekről.

Az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőt, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján azonban egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Családok átmeneti elhelyezését településünk nem tudja biztosítani, se önkormányzati, se egyéb fenntartású (egyházi, alapítványi) anyaothton nem működik.

Othton hiányában a Szolgálat családgondozója biztosítja az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok és személyek szociális és mentálhigiénés ellátását.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A helyi közéletben a nők szerepvállalása megfigyelhető az elmúlt években, mivel a képviselő-testületben is több nő tevékenykedik. Jelenleg az önkormányzati női képviselők száma kettő fő. A falugondnok szintén nő. Megállapítható, hogy településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

A helyi közéletben a nők szerepvállalása megfigyelhető az elmúlt években, mivel a képviselő-testületben is több nő tevékenykedik. Jelenleg az önkormányzati női képviselők száma: 3 fő. Megállapítható, hogy településünkön nincs olyan szervezet, amely a nők érdekvédelmére alakult volna.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Illocskán is, mint a legtöbb hasonló adottságú településen a nők számos nehézséggel találkoznak életpályájuk során. A munkanélküliség is ezek köré tartozik. Minden korosztálynak megvannak a maga nehézségei, problémái. Nehéz elhelyezkedni a nőnek, ha fiatal, mert családalapítás előtt áll, nehéz visszakerülni a munka világába a gyes után, vagy ha 40-50 éves kor körül vagy után szűnik meg a munkaviszonya. A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

Sok nő azért nem tud állást vállalni, mert nem tudja gyermekét megfelelően elhelyezni, nem tolerálja a munkahelyek, ha az édesanya gyermekápolási táppénzre otthon marad beteg gyermekével. Ha egy munkáltatóhoz a meghirdetett állásra egy férfi és egy fiatal nő jelentkezik, nem tudatos diszkrimináció miatt, de a nő esélye a jövőbeli gyermekvállalás miatt lecsökken. Szükség lenne olyan képzéseket szervezni, melyek megszerzésével esélyük lenne a későbbiekben munkát találni, és elhelyezkedni. Bérkülönbséget nem véltünk felfedezni a női és férfi munkavállalók, illetve a családok nők, vagy egyedülálló nők tekintetében.

A bérkülönbségek inkább a betöltött álláshely és az elvégzett munka, valamint az iskolázottság miatt keletkeznek.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Beazonosított problémák
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek

	megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások.
A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.
A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Szabadidős programok szervezése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.

6. Az idők helyzet, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Ma még sok idősebb ember ki van téve a társadalmi kirekesztés valamelyik kockázatának: elszigetelődés, egészségi problémák, hozzáférés az ellátásokhoz. A társadalmi részvétel azt is jelenti, hogy az egyén milyen mértékben, milyen intenzitással és hányféleképpen használja fel képességeit, tudását, egyéniségének sajátos adottságait más emberek, szűkebb vagy tágabb közösségek hasznos szolgálatára, gazdagítására, illetve milyen mértékben veszi igénybe mások adottságait saját élete alakításában. Ebben az értelemben a társadalmi részvétel, illetve a közösségileg aktív lét azt feltételezi, hogy az egyén tevőlegesen befolyásolja nemcsak saját maga, hanem a különböző közösségek életét, hozzáadja tudását, normáinak érvényesítését, munkáját, bizalmát, egyéniségének színét, jellegét a közösség egészéhez.

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia nemcsak az időseket, hanem a középkorúakat és a felnövekvő nemzedékeket is megszólítja, célkitűzéseivel hatni akar rájuk, hiszen a sikeres idősödést már igen korán kell megalapozni. „Korunkban több idős ember él a Földön, mint bármikor ezelőtt és arányuk a lakosság egészéhez viszonyítva tovább növekszik. Ezek az idős felnőttek nagymértékben hozzá tudnak járulni a társadalom fejlődéséhez.” – fogalmazódott meg az UNESCO 1997-es, Hamburgi Nyilatkozatában.

A Stratégia hosszú távú keresztmetszetű, a jelenre és a jövőre is fókuszál, mint jövőtervezési technika, tervezési spirált fogalmaz meg. A Stratégia legfőbb céljainak meghatározása hosszú távon, 2034-ig.

Idősügyi Nemzeti Stratégia elvei:

- a születéskor várható élettartam közelítése az európai uniós átlaghoz,
- az egészségben eltöltött évek számának növelése,
- az aktív élet fenntartásának növelése,
- az időskori jövedelembiztonság megteremtése,
- a társadalmi integráció erősítése,
- a különböző szolgáltatások (egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális stb.) összehangolása az idősödők és idősek szükségleteinek és érdekeinek figyelembevételével,
- az idősek élethosszig való tanulásának támogatása, a digitális tananyagok hozzáférhetőségének biztosításával,
- az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése, mely nem csupán a fizikai aktivitást, a munkaerőpiacon maradást jelenti, hanem a társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvételt is,

- az idősödési folyamat „menedzsmentjének” elterjesztése már a fiatalokban,
- a társadalmi szemléletváltás mind a gazdasági, mind az idősödés társadalmi megítélését és megélését illetően.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

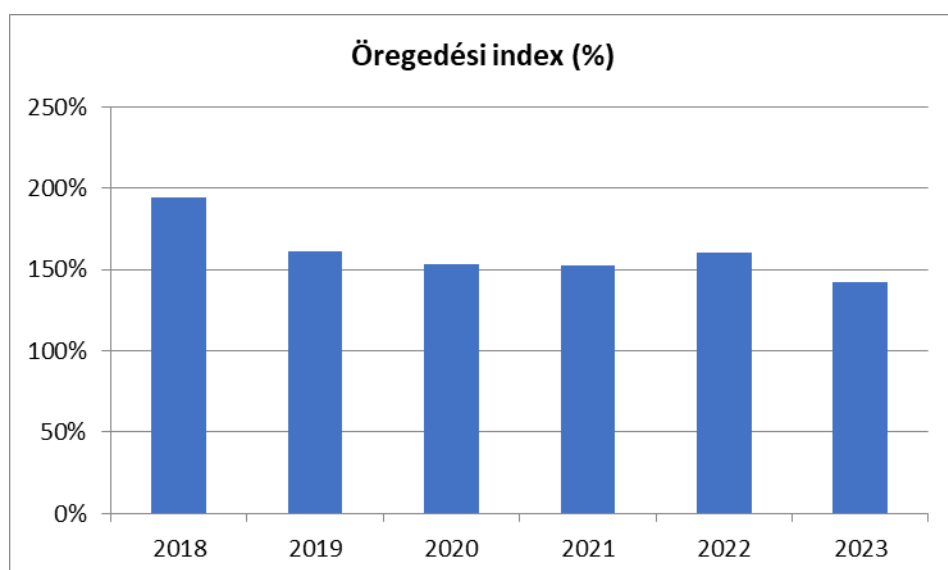
A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	72	37	194,59%
2019	71	44	161,36%
2020	66	43	153,49%
2021	70	46	152,17%
2022	69	43	160,47%
2023	67	47	142,55%

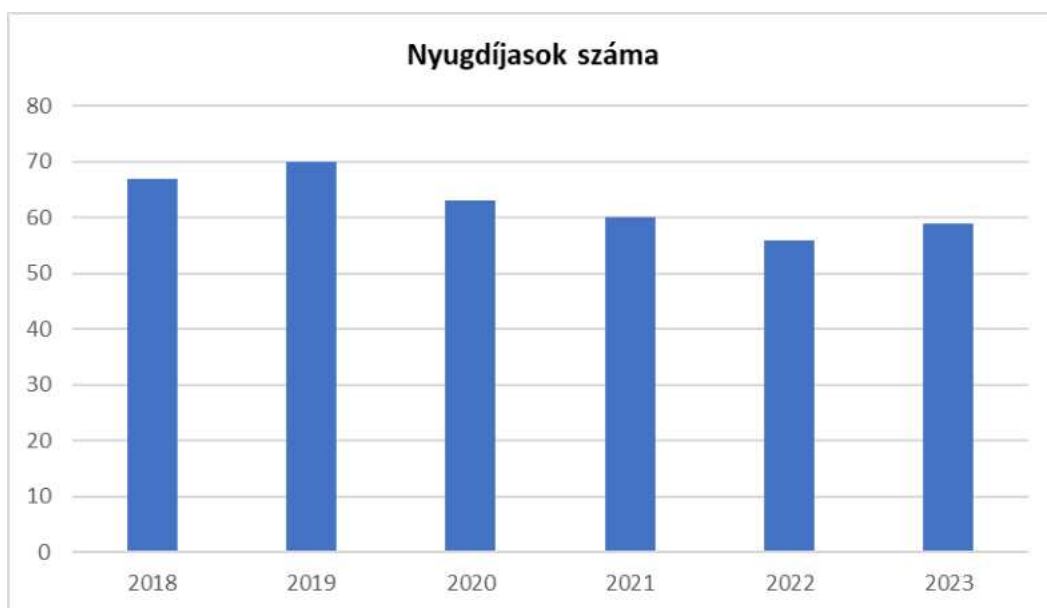
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	31	36	67
2019	32	38	70
2020	28	35	63
2021	25	35	60
2022	24	32	56
2023	23	36	59

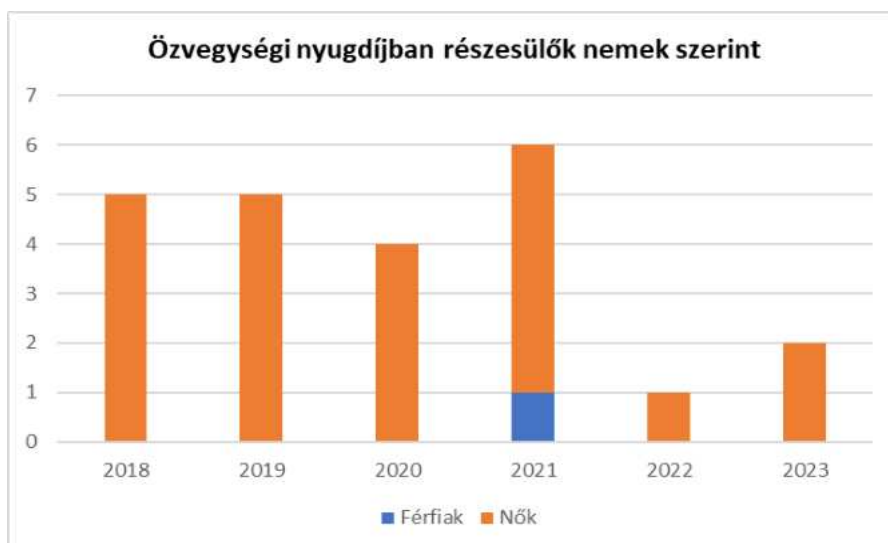
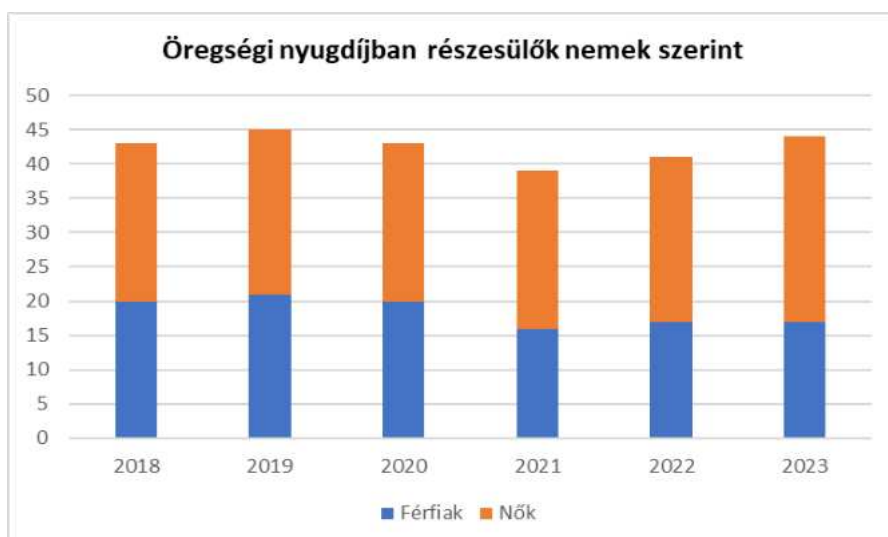
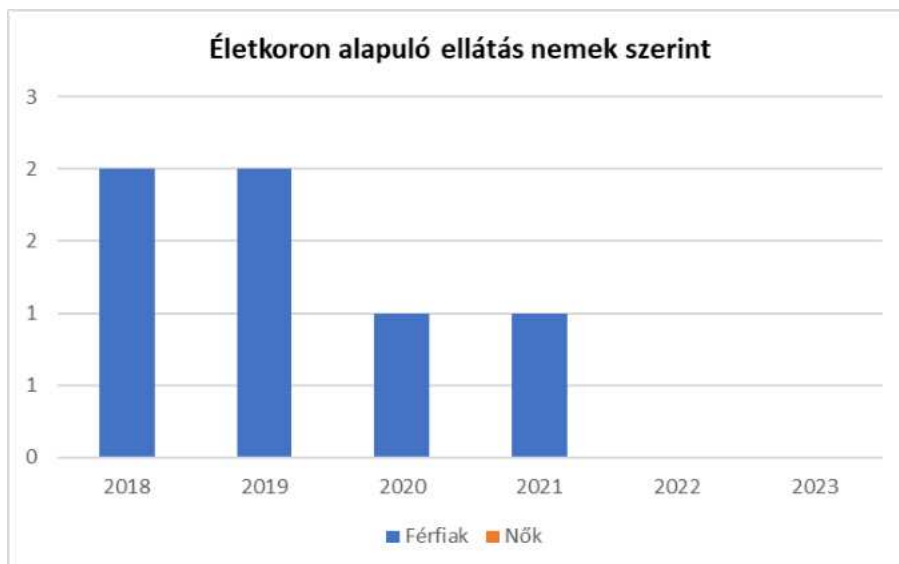
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2018	2	0	20	23	0	5	1
2019	2	0	21	24	0	5	0
2020	1	0	20	23	0	4	0
2021	1	0	16	23	1	5	0
2022	0	0	17	24	0	1	0
2023	0	0	17	27	0	2	0

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A helyi adatgyűjtés hiányos a tekintetben, hogy az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága milyen mértékű. Figyelemmel a nyugdíjazás szabályozásának változásaira, jellemzően a nyugdíjra jogosult személyek többsége igénybe veszi a nyugellátást, alacsony számban használják ki a továbbfoglalkoztatás lehetőségét. Az idősek, nyugdíjasok egy része azonban, jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen végezne jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel, ha valamilyen speciális tudással rendelkezik. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési kisebb, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	9	11	15	11	13	10
41-45 év (TS 042)	Fő	1	2	3	3	1	0
	%	11,11%	18,18%	20,00%	27,27%	7,69%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	2	1	0	3	2
	%	0,00%	18,18%	6,67%	0,00%	23,08%	20,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	1	2	1	0	0
	%	11,11%	9,09%	13,33%	9,09%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	3	2	1	1	2
	%	33,33%	27,27%	13,33%	9,09%	7,69%	20,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	0	0	2	3	2
	%	0,00%	0,00%	0,00%	18,18%	23,08%	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A nyugdíjasok közül többen, akiknek egészségi állapota engedi, jövedelmi helyzetükre tekintettel, nyugdíj kiegészítésként jövedelemszerző tevékenységet végeznek. A környéken a mezőgazdasági idénymunka bír e tekintetben nagyobb jelentőséggel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési kisebb, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt. Hátrányos megkülönböztetés az időskorú lakosságra vonatkozóan annyiban érvényesül, hogy a nehezebb, emberi szervezetet jobban igénybe vevő munkára elsősorban fiatal jelentkezőket várnak. Napjainkban egy 50 év feletti férfi vagy nő nehezen talál magának állást. Minden ebbe a korosztályba tartozó személy megpróbálja megtartani állását, tudván azt, hogy új munkahelyet találni a környéken nagyon nehéz. Sokan azért nem mernek jövedelmezőbb lehetőségeket megpályázni, mert félnek a kudarctól és attól, hogy a régi munkahelyen történő felmondással és az új munkahelyen egy esetleges sikertelen felvétellel állás nélkül maradnak.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idők egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

Településünkön az idők egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése sajnos nagyon nehéz. A házi orvosi ellátás hetente kétszer érhető el községünkben. Ha ezen a két napon kívül kell orvoshoz menni, akkor azt Magyarbólyban tehetik meg. A legközelebbi járó betegeket fogadó szakellátások pedig Siklóson és Mohácson találhatóak meg. Ahhoz, hogy ezeket az ellátásokat igénybe vegyék, a falugondnok szükséges. Ő szállítja őket az orvoshoz időpontra, és ha kell váltja ki a receptjüket.

Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít, illetve segít elő:

- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- házi segítségnyújtás,
- szociális étkeztetés, melyet elsősorban koruknál fogva rászorulóknak vesznek igénybe.

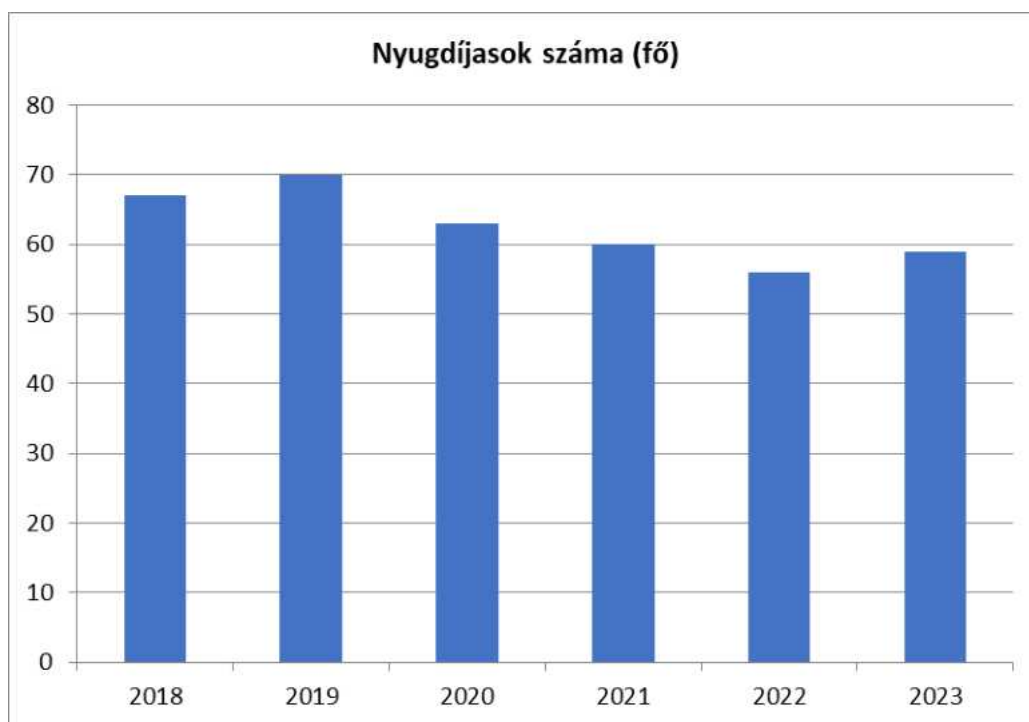
Jellemző a szolgáltatásainkra, hogy egymásra épülnek, az egyes ellátások személyre szabottak és egyéni szükséglet felmérésen alapulnak. A személyre szabott szolgáltatások biztosítását a helyi ellátórendszeren belüli koordináció, együttműködés biztosítja.

Alapvető célunk az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2018	31	36	67
2019	32	38	70
2020	28	35	63
2021	25	35	60
2022	24	32	56
2023	23	36	59

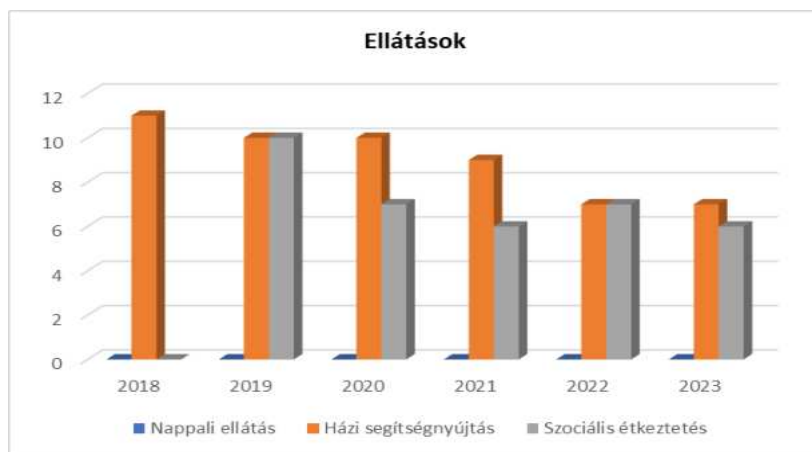
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2018	72	0	11	0
2019	71	0	10	10
2020	66	0	10	7
2021	70	0	9	6
2022	69	0	7	7
2023	67	0	7	6

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés az IKSZT-ben biztosított, ezekhez az idősek éppen úgy hozzáférnek, mint bármelyik korosztály.

c) idősek informatikai jártassága;

Az idősebb korosztály digitális tudása, informatikai jártassága a többi korosztályhoz képest rosszabb. A számítógépet használni tudó idősek száma alacsony, általában számítógépünk sincsen, teleházba sem járnak. A fiatalabb generáció sok esetben megtaníthatja az időseket az internet és a számítógép használatára.

d) a generációk közötti programok.

Generációk közötti kapcsolatteremtést erősítő programok rendezése a településen nem jellemző.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek kevés programon vesznek részt, egyrészt azért, mert a település szűkös anyagi helyzete miatt kulturális programokat csak ritkán tud szervezni, másrészt pedig azért, mert a környező városokba való eljutás őket már megterheli. Programok szervezésére esetlegesen az egyházzal vagy más civil szervezetekkel, vállalkozókkal közösen kerülhetne sor, illetőleg pályázat útján. Vallásgyakorlásra korábban volt lehetőség, de mára már nincs istentisztelet a településen.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során kerületünkben	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerint.
A daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bevezetése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az

	egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy jelentősebb számban vannak közöttük időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával, betegség vagy baleset következtében vált azzá.

A fogyatékos személyek speciális segítséget igénylő emberek. Életük nem kevesebb, és nem több, egyszerűen más, másfajta emberi élet. A fogyatékos ember, a betegekhez, az idősekhez és a gyermekekhez hasonlóan segítségre szorul.

A szociális ellátások igénybevevői között jelen vannak a fogyatékkal élő személyek is. A fogyatékkal élők számára elérhető a családsegítés, étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás. Településünkön több súlyos fogyatékkal élő személy is él.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékos-ság esetén még jelentősebb.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járulék. Gyakran az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

A fogyatékkal élők által végzett munka jellemzően egyszerű. A foglalkoztatást szabályzók azonban nem kedvezőek. A munkáltató részéről egyre szigorúbbak és túlzott adminisztrációt igényelnek. A fogyatékkal élők oldaláról pedig jövedelmi értékhatár szab gátat a munkavállalásnak.

Közfoglalkoztatás keretében az önkormányzat nem alkalmaz fogyatékkal élőket. Egyrészt azért, mert a munkakör, amelyet közfoglalkoztatás keretében be lehet tölteni, nem teszi lehetővé fogyatékkal élő alkalmazását a fizikai munka nehézsége miatt. Másrészt pedig azért, mert a település önkormányzata munkahelyet teremteni kizárólag ebben a foglalkoztatási támogatás keretében tud.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2018	6	8	14
2019	5	9	14
2020	4	8	12
2021	4	7	11
2022	3	7	10
2023	2	7	9

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0
2023	0

Forrás: TelR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A tartós egészségügyi problémákkal, illetve fogyatékkal élő emberek munkaerő-piaci lehetőségei erősen behatárolódtak. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük előmozdításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (a továbbiakban: Fot.) 15-16. §-a alapján a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását.

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak.

A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén a fogyatékossgal élők tekintetében nincs tudomásunk. Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. A fizikai

akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak.

A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami értelmi fogyatékoság esetén még jelentősebb.

A fogyatékkal élők legnagyobb részének egyetlen megélhetési forrása az alacsony összegű nyugdíj, járulék. Gyakran az iskolai végzettségük elmarad az egészséges társaikétól, ami tovább rontja megélhetési esélyeiket.

A falugondnoki szolgáltatás közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó alapfeladatai:

- a) a közreműködés
 - aa) az étkeztetésben,
 - ab) a házi segítségnyújtásban (a rászoruló, egyedül élő emberek sorsát folyamatosan figyelemmel kíséri, jelzi problémáikat az illetékes szervek felé, napi gondjaik megoldásában segítséget nyújt – bevásárlás, tűzifa-behordás, hóeltakarítás)
 - ac) a közösségi és szociális információk szolgáltatásában;
- b) az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, így
 - ba) a háziorvosi, szakorvosi rendelésre szállítás,
 - bb) az egyéb egészségügyi intézménybe, szűrővizsgálatokra történő szállítás,
 - bc) a gyógyszerkiváltás és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása;
- c) az óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek szállítása, így
 - ca) az óvodába, iskolába szállítás,
 - cb) az egyéb gyermekszállítás (rendszeres és eseti rendezvényekre, képességfejlesztő foglalkozásokra, ünnepségekre, versenyekre).

A falugondnoki szolgáltatás közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó kiegészítő feladatai a lakossági szolgáltatások, így:

- a) a közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése, valamint az ehhez kapcsolódó szállítási feladatok elvégzése szükség szerint,
- b) az egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása,
- c) az egyéb lakossági szolgáltatások, egyéb alapszolgáltatások biztosításában való közreműködés,
- d) mozgáskorlátozottak szállítása,
- e) munkanélküliek, álláskeresőik Siklósi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályba szállítása (igény szerint, polgármesteri engedéllyel),
- f) Sportolók, helyi kultúrcsoport szállítása (igény szerint, polgármesteri engedéllyel).

Az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatások, így:

- a) az ételszállítás önkormányzati intézménybe,
- b) az önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére,

- c) a falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása,
- d) a település szempontjából fontos információk, hírek gyűjtése, közvetítése,
- e) közmunkát ellátó személyek munkavégzésének irányítása, a polgármester utasításai alapján,
- f) aktív részvétel a közterületek, zöldövezetek karban-, tisztántartásában (kaszálás, árkok tisztítása, hó-eltakarítás, egyéb karbantartási munkák, gépkarbantartások).

Házi segítségnyújtás:

Az alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában. A házi segítségnyújtás olyan szolgáltatás, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítja.

A házi segítségnyújtás keretében biztosítani kell:

- a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,
- b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást. Amennyiben a házi segítségnyújtás során szakápolási feladatok ellátása válik szükségessé, a házi segítségnyújtást végző személy kezdeményezi az otthonápolási szolgálat keretében történő ellátást.

Kislippó településen is működik a házi segítségnyújtás, jelenleg egy fő végzi el ezt a feladatot.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás:

Kiszolgáltatott helyzetben sokszor lehetünk, például olyan betegségek esetén, mely mozgáskorlátozottsággal, szédüléssel, látászavarral jár. Ha nem biztonságos a mozgásunk, egyedül élünk, vagy idős hozzátartozónk igényel több felügyeletet napközben, melyet munka mellett nehéz megoldanunk és szeretnénk őt biztonságban tudni. Bár a mai modern technika adta lehetőségek sok könnyítést jelentenek némely esetben (pl. mobil telefon), de főleg az idősek számára körülményes a használatuk: nem látják jól a számokat, nehezen nyomják meg a gombokat, többször leejthetik, ráadásul pont a problémás helyiségekbe (fürdőszoba) nem vihetik magukkal, ahol pedig a balesetek veszélye megnőhet.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál megfelelő információhoz jutnak a jogszabály szerint megállapítható pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Ezeket igénybe is veszik. Alapellátásként, amennyiben ennek szükségét érzik biztosítható: szociális alapszolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés.

Fogyatékos személyek számára ápolást, gondozást nyújtó intézmény, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmény, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon a településen nincs. Erre jelenleg nincs is igény, az érintettek ellátása családon, környezeten, illetve a szociális alapszolgáltatás keretén belül megoldott.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az alábbiakban kiemeljük azokat a területeket jogszabályi hivatkozással, amelyek a fogyatékkal élő személyek jogait biztosítják:

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékoztató és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fotban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevitelre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §)

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevitelét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló-gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára - sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékosággal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §).

A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékossgából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A települési önkormányzat tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége megoldott. Településünkön a polgármesteri hivatal épülete, benne az orvosi rendelő is, és a Művelődési Ház szintén akadálymentes, így a fogyatékkal élők számára az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programok akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személy részére a Fot-ban meghatározottak szerint biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás mindig akadálymentesített környezet biztosításával történik.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás mindig akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

A rámpa és a kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak. (Pl. idősek, nők, kisgyermekesek.)

A település vasútállomással nem rendelkezik, a szomszédos Magyarbóly településen van vasútállomás, de rámpa kizárólag az épületbe segíti a bejutást. A mosdó és illemhely nincs akadálymentesítve.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Illocska Község Önkormányzata támogat minden olyan civil szervezetet, amely hátránykompenzáló szolgáltatásokat nyújt, vagy kíván bevezetni. Önkormányzatunk tisztában van azzal, hogy a fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre, ezért az önkormányzat a jövőben is ki fogja használni az adódó pályázati lehetőségeket. A közterületek, járdák felújítása során az önkormányzat mindig gondoskodott a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Településünkön az önkormányzat a fogyatékossgal élők részére nem nyújt hátránykompenzáló juttatást, Illocskán nem működik ilyen jellegű szolgáltatás.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

A fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok Illocska településen nincsenek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Mivel a településünkön alacsony a fogyatékossgal élők száma, ezért az őket érintő társadalmi problémák száma is csekély, ezekről nincs tudomásunk.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgító csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget.
A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések

	bevezetése.
Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Zöld területek, parkok és terek rendben tartása szükséges	Zöld területek rendben tartása, traktor beszerzése
Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése indokolt	Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítése
Önkormányzati bérlakások biztosítása szükséges az arra rászorultak részére	Önkormányzati bérlakások kialakítása
Belterületi utak járdák minősége akadályozza a lakosok, idősek, fogyatékkal élők közlekedését	Belterületi utak, járdák javítása
Buszmegállók modernizálása, javítása időszerű	Buszmegállók javítása
Jelenleg a szennyvízelvezetés nem megoldott	Szennyvíz elvezetés megoldása, szennyvízcsatorna kiépítése
Gyermekek szabadtéri mozgásának, egészségének megőrzése fontos lenne	Játszótér kialakítása
Konditerem kialakítása szükséges	Konditerem kialakítása
Önkormányzati épületek akadály-mentesítése, fogyatékkal élők és idősek közlekedésének segítése szükséges	Akadály-mentesítés
Egészségügyi és higiéniai problémák	Ingyenes szűrések szervezése, családsegítők és védőnő bevonásával
Jelenlegi falubusz állapota	Új falugondnoki busz beszerzése.
Ravatalozó jelenlegi állapota	Temető, ravatalozó felújítása
Nincs gázvezeték kiépítve a településen	Gázvezeték kiépítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az önkormányzatnak egyrészt ezért nehéz bárminemű előrelépést eszközölnie, bárminemű szervezkedést, vagy programot megvalósítania, mert nincs olyan szervezet, amellyel karöltve ezeket megvalósíthatná.

Partnerkapcsolata a horvátországi horvát településsel: Luč, valamint a horvátországi magyar településsel: Újbezdánnal van. A partnerkapcsolat a programszervezés kapcsán érvényesül, igaz csak ritkán. Kétévente szerveznek mindkét településsel futballmérkőzést.

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Településünkön egy civil szervezet van, a polgárőrség. Azonban a polgárőrség sem illocskai szervezésű, a Magyarbólyi Polgárőrség kihelyezett szolgálatáról van szó. Az Önkormányzat lehetőségeihez mértén támogatja a szervezetet, azok rendezvényeit. Ők vigyáznak a település biztonságára, részt vesznek a katasztrófa helyzetek megoldásában, biztonságérzetet nyújtanak a lakosság, illetve az ide látogatók számára. A vezető folyamatosan kommunikál a települések polgármesterével, tevékenységük jól és hatékonyan működik.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Településen nem működik egyesület. Nincs lakossági szerveződésű szakkör vagy bármilyen társadalmi csoport, aki egy bizonyos tevékenység végzése, vagy bizonyos cél érdekében szerveződött össze.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A településen nemzetiségi önkormányzat nem működik.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településen nemzetiségi önkormányzat nem működik, nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységek a községben nincsenek.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek hasznos szabadidő eltöltésének, tehetségfejlesztésének

támogatásától kezdve az időskorúak, és az egész lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat nyitott a for-profit szereplők kezdeményezéseire. Nagy szerepe az esélyegyenlőségi feladatokban a foglalkoztatás biztosítása lenne. Ennek köszönhetően ezen réteg külső megítélése jobb lenne, életkörülményeik javulnának.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzeti önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településen dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, szakemberek. Módszere a kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet a helyben szokásos módon kihirdetésre került, így az állampolgárok is véleményt mondhattak.

Az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz a település honlapján, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Illocska működtet HEP fórumot.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, a munkanélküliek száma nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése. Nincs szülői ösztönzés a továbbtanulásra, rossz szülői példa követése generációkon keresztül.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
	A lakossági adósságállomány újratermelődése és növekedése.	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata.
	Egészségügyi és higiéniai problémák	Ingyenes szűrések szervezése, családsegítők és védőnő bevonásával.
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok elszegényedése a fő ok.	Foglalkoztatási tájékoztatók szervezése, munkába állás ösztönzése céljából. Képzések szervezése a Siklósi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül.
	A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a kérelmezők számának emelkedése ellenére még kevesen veszik igénybe.	Szülők tájékoztatása a kedvezménnyel járó további támogatásokról.
	Szülői rossz példa követése (alkoholizmus, munkakerülés), ösztönzés és támogatás elmaradása, melynek következménye az alacsony iskolai végzettség és munkanélküliség.	Iskolai és védőnői ösztönzés a továbbtanulásra.
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerint.
	Daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák, pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bevezetése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.

	Gyakran válnak áldozattá. Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedése. Generációs programok szervezése.
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb. A GYAS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát. A gyermeket egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas. A magányérzet kialakulásával nemcsak az anya mentális állapota lehet rosszabb, családi konfliktusokhoz is vezethet.	Meg kell oldani a nyári gyermekelhelyezés problémáját Gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése szükségére. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások. Szabadidős programok szervezése. Zöldterületek, közparkok tervszerű felújítása.
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgító csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van. A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségben szenvedő (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő. Az egészségügyi prevenciós szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Pályázati lehetőség keresése teleház létrehozására. Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése. Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon. Falugondnoki szolgálat aktívabbá tétele.
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	Zöld területek, parkok és terek rendben tartása szükséges Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése indokolt Önkormányzati bérlakások biztosítása szükséges az arra rászorultak részére Belterületi utak járdák minősége akadályozza a lakosok, idősek, fogyatékkal élők közlekedését Buszmegállók modernizálása, javítása időszerű Jelenleg a szennyvízelvezetés nem megoldott	Zöld területek rendben tartása, traktor beszerzése Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítése Önkormányzati bérlakások kialakítása Belterületi utak, járdák javítása Buszmegállók javítása Szennyvíz elvezetés megoldása, szennyvízcsatorna kiépítése

Gyermekek szabadtéri mozgásának, egészségének megőrzése fontos lenne	Játszótér kialakítása
Konditerem kialakítása szükséges	Konditerem kialakítása
Önkormányzati épületek akadály-mentesítése, fogytékkal élők és idősek közlekedésének segítése szükséges	Akadály-mentesítés
Egészségügyi és higiénias problémák	Ingyenes szűrések szervezése, családsegítők és védőnő bevonásával
Jelenlegi falubusz állapota	Új falugondnoki busz beszerzése.
Ravatalozó jelenlegi állapota	Temető, ravatalozó felújítása
Nincs gázvezeték kiépítve a településen	Gázvezeték kiépítése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák ugyanolyan eséllyel kapnak munkát, mint a magyar állampolgárok, társadalmunk aktív résztvevői lehessenek, ne legyen olyan nemzetiség, mely kizártnak érzi magát. Legfőbb célunk az, hogy egymással békésen, biztonságban éljünk együtt, neveljük gyermekeinket.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életkörülményein javítsunk, problémájukra megoldást találjunk, lehetőségeikről folyamatos tájékoztassuk őket. Minden ember egyenlő, függetlenül attól, hogy az életet szerényen vagy jómódban éli. Gyermekeink együtt járnak iskolába, óvodába, egymás között találnak barátokra. Törekszünk szegény sorsú embertársaink megsegítésére.

Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek megfelelő ellátását, nevelés, egészség, elhelyezés és biztonság tekintetében. Nevelésük fontos, a társadalom számára hasznos, hogy művelt és szorgalmas, megbízható, családszerető ember válhasson belőlük. Ösztönözzük őket a továbbtanulásra, új ismeretek elsajátítására, egymás elfogadására és megsegítésére.

Folyamatosan odafigyelünk az idősekre, azok szükségleteire, tájékoztatókkal és programokkal segítjük őket értesülni a világ dolgairól. Óvjuk egészségüket, segítünk annak megőrzésében. Ösztönözzük őket új dolgok felfedezésére, a társadalmi kapcsolatok ápolására, hogy a környezetüknek értékes és tapasztalt tagjai maradhassanak, akikhez a fiatalabb generáció örömmel fordulhat tanácsért, segítségért.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy egyenlő eséllyel induljanak a munka világába, ösztönözzük a párokat a gyermekvállalásra, megpróbáljuk megoldani a GYES-ről GYED-ről visszatérő édesanyák gyermekeinek nyári elhelyezését. Lehetőséget keresünk arra, hogy a nők, mint a család központjai részt vehessenek minél több egészségügyi szűrésen és vizsgálaton egészségük megőrzése érdekében.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre és azok biztonságára, életminőségük javítására azzal, hogy számukra az akadálymentesítést mielőbb, teljeskörűen megvalósítsuk.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Zöld területek rendben tartása, eszközök, traktor beszerzése	Zöld területek, parkok és terek rendben tartása szükséges	Zöld területek hasznosabb kihasználása szabadidő eltöltésére	Pályázati lehetőségek kihasználása, eszközökre	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Zöld területek, parkok és terek rendben tartása,	polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Több ember tartózkodása a település zöld területein	Pályázati, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
2	Biztonságérzet megteremtése kamera rendszer kiépítése	Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése indokolt	Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése	Pályázati lehetőségek kihasználása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Helyi térfigyelő kamera rendszer kiépítése	polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Kevesebb bűncselekmény és közlekedési szabálysértés a településen	Pályázati, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
3	Önkormányzati bérlakások kialakítása	Önkormányzati bérlakások biztosítása az arra rászorultak részére	Önkormányzati bérlakások kialakítása	Pályázati lehetőségek kihasználása, szolgálati, önkormányzati bérlakások kialakítására	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Önkormányzati bérlakások kialakítása	Polgármester, képviselő-testület, családsegítő szolgálat	2030. 12. 31. (kedd)	Ne legyen a településen hajléktalan személy	Pályázat, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
4	Belterületi utak, járdák javítása	Belterületi utak járdák minősége akadályozza a járdák felújítása, lakosok, idősek, fogyatékkal élők közlekedését	Biztonságosan használható utak, járdák felújítása, a járhatatlan járdaszakaszok javítása	Pályázati lehetőségek kihasználása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Belterületi utak javítása	Polgármester, képviselő-testület, Közútkezelő	2030. 12. 31. (kedd)	Település útjainak javítása	Pályázat, pénzügyi	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, együttműködés helyi vállalkozókkal	nincs ilyen együttműködés
5	Buszmegállók javítása, építése	Buszmegállók modernizálása, javítása időszerű	Az emberek egészségének megőrzése, komfortérzet javítása	Pályázati kiírás, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Buszmegállók rendbe tétele	Polgármester, Pannon Volán	2030. 12. 31. (kedd)	Településen található buszmegálló korszerűsítése	Pályázat, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
6	Szennyvíz elvezetés megoldása,	Jelenleg szennyvízelvezetés nem megoldott	Meg legyen oldva szennyvízelvezetés	Pályázati kiírás	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Szennyvíz elvezetésének megoldása	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Szennyvíz-elvezetés kialakítása	Pályázati, pénzügyi	Pályázati lehetőségek maximális	Magyarbóly, Kislippó, Lapánca

	szennyvízcsatorna kiépítése				Stratégia 2030 (MNTFS 2030)						kihasználása, hosszú távon fenntartható	Községek Önkormányzataival
7	Játszótér kialakítása, bővítése, karbantartása	Gyermekek szabadterei mozgásának, egészségének megőrzése fontos lenne	A gyermekek komfortérzetének javítása	Pályázati kiírás, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Játszótér kialakítása	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Játszótér kialakítása	Pályázati, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
8	Konditerem kialakítása, bővítése	Konditerem kialakítása szükséges	Egészség megőrzése, kondíció javítása	Pályázat, költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Konditerem kialakítása	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Konditerem kialakítása	Pályázati, pénzügyi, technikai	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
9	Akadály-mentesítés	Önkormányzati épületek akadály-mentesítése, fogyatékkal élők és idősek közlekedésének segítése szükséges	Mozgáskorlátozottak, idősek segítése	Pályázat, költségvetés	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Akadály-mentesítés	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Akadály-mentesítés	Pályázati, pénzügyi	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
10	Ingyenes szűrések szervezése, családsegítők és védőnő bevonásával.	Egészségügyi és higiéniai problémák	Egészségtudatos életmód, egészségmegőrzés, higiénia	Szórólapok, tájékoztatók	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Ingyenes szűrések szervezése	Háziorvos, polgármester, falugondnok, védőnő	2030. 12. 31. (kedd)	Adatgyűjtés	Költségvetés, önerő	Hosszú távon fenntartható	nincs ilyen együttműködés
11	Gáz vezetékek kiépítése	Jelenleg a községben nincs gáz bevezetve	Minden ingatlanban legyen gáz bekötve	Pályázati kiírás	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Gáz vezetékek kiépítése	polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Gáz vezetékek kiépítése	Pénzügyi, pályázati	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható	Lapáncsa Község Önkormányzata
12	Új falubusz beszerzése	Új falubusz beszerzése a falugondnoki szolgálat továbbfolytatása.	Új falubusz beszerzése	Pályázati lehetőségek kihasználása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Új falugondnoki busz beszerzése	Polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	A falubuszt igénybe vevők komfortosabb szállítása.	Pályázat, pénzügyi	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható.	nincs ilyen együttműködés
13	Temető, ravatalozó felújítása	Temetés és a környékének a ravatalozó rendben tartása. Ravatalozó épületének felújítása.	Temető és a benne található ravatalozó felújítása	Pályázati lehetőségek kihasználása	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030)	Temetés és a környékének a ravatalozó rendben tartása. Ravatalozó épületének felújítása.	Polgármester, képviselő-testület	2030. 12. 31. (kedd)	Temető, ravatalozó állapotának kinézete.	Pályázati, pénzügyi	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása, hosszú távon fenntartható.	nincs ilyen együttműködés

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása	Munkanélküliség csökkentése szükséges	Munkahelyteremtés, munkanélküliek számának csökkentése	Önkormányzat éves terve	MNTFS 2030); Új Roma Stratégia (2019-2030)	Közfoglalkoztatási pályázat.	polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Munkanélküliség felmérése	Előző években vásárolt eszközök, oktatások, munkavállalók	Pályázat, költségvetés, önerő	nincs ilyen együttműködés
2	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése	Rossz szülői példa, hátrányos helyzet öröklése	A továbbtanulásra való ösztönzés	Önkormányzat költségvetése	MNTFS 2030); Új Roma Stratégia (2019-2030)	Programszervezés, szolgáltatások bővítése	Polgármester	2030. 06. 30. (vasárnap)	Felmérés, adatgyűjtés	Pályázati lehetőségek	Önkormányzat költségvetése, önerő megléte, pályázatok	nincs ilyen együttműködés
3	Az állampolgárok életminőségének folyamatos vizsgálata	Adósságállomány	Hitelfelvétel kockázatának megismertetése, adósságállomány csökkentése.	Tájékoztatók	MNTFS 2030); Új Roma Stratégia (2019-2030)	Tájékoztató füzetek készítése, előadások megtartása, életminőség javítása.	Polgármester, szociális szféra	2030. 12. 31. (kedd)	Felmérés, adatgyűjtés	Pénzügyi rálátás szükséges	Pályázatok, önerő, költségvetés	nincs ilyen együttműködés
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Iskolai és védőnői ösztönzés továbbtanulásra.	Szülői ösztönzés hiánya, minek következtében a gyermek nem tanul tovább, nem szerez szakmát, megő a munkanélküliség esélye.	A szülői rossz példa követésének kiküszöbölése. Felkészítés a továbbtanulásra.	Közükatási fejlesztési terv, továbbtanulási tájékoztatók	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Iskolai előadások, továbbtanulási szándékról felmérések	Iskola, családsegítő szolgálat,	2030. 12. 31. (kedd)	Továbbtanulási mutatók	Iskolai nyílt napok, tanárok, szülők, gyerekek.	Önerő megléte	Magyarbóly Község Önkormányzatával
2	Foglalkoztatási tájékoztatók szervezése, munkába állás ösztönzése céljából. Képzések szervezése a Siklósi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályán keresztül.	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok elszegényedése a fő ok.	A szülők ösztönzése a munkába állásra.	Önkormányzat éves terve, munkaügyi központ képzési terve Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Programok szervezése, foglalkoztatási tájékoztatók, képzési lehetőségek keresése	Családsegítő szolgálat, polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Eredményességi vizsgálat	Munkaügyi központ és képző intézetek.	Folyamatos munkatárs megléte, költségvetés.	Magyarbóly Község Önkormányzatával
3	Szülők tájékoztatása a kedvezményről járó támogatásokról	Szociális lemaradás, gyermek oktatásának anyagi terhei.	Szociális hátrányokból eredő lemaradások felzárkóztatása	Gyermekevédelmi törvény, helyi rendelet	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Adatok átadása, támogatások megállapítása, szociális juttatások ismertetése	Polgármester, jegyző, igazgatási csoport	2030. 06. 30. (vasárnap)	Óvodai, iskolai nyilvántartások.	Adatszolgáltatások, nyilvántartások	Költségvetés	Magyarbóly Önkormányzatával

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Meg kell oldani a nyári gyerekelhelyezés problémáját. Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése.	Nyári gyermekelhelyezés problémája, munkanélküli nők magas aránya.	A GYÁS, GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra, mérsékelni a szegénység kialakulásának kockázatát.	Intézmények SZMSZ-e	„A nők szerepének erősítése családban és társadalomban” (2021–2030)	Családbarát foglalkoztatás, a nyári gyerekelhelyezés megoldása, közfoglalkoztatás megszervezése	Óvoda, iskola, polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Ellátott gyermekek száma, nők munkavállalásának felmérése	Anyagi forrás megismerése	Költségvetés, pályázatok, normatíva igénylés	Magyarbóly Önkormányzatával
2	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások.	Elszegényesedés a több gyermeket nevelő családban.	Családok támogatása az édesanyák munkába állásával.	Szociális törvények, önkormányzati rendeletek	„A nők szerepének erősítése családban és társadalomban” (2021–2030)	Megismerjük a támogatási lehetőségeket, gyermekjóléti szolgáltatások	Polgármester, jegyző, szociális ügyintéző, családsegítő szolgálat	2030. 12. 31. (kedd)	Gyermekek munkavállalási statisztikája	Családsegítő szolgálat, falugondnoki szolgálat, önkormányzat dolgozói	Önkormányzat költségvetése, önerő	Magyarbóly Önkormányzatával
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bevezetése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése.	A morbiditási statisztikák rangsorában a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek. Helyben nem biztosított szakellátások és szűrések	Az idősek egészségi állapotának javítása.	nincs ilyen	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Felmérés, hogy kinek van szüksége szűrővizsgálatokra, egészségügyi intézményekben történő elszállításra, gyógyszerkiváltásra.	Polgármester, falugondnok	2030. 12. 31. (kedd)	Utaztatások száma	A falubusz üzemanyag költsége, a falugondnok szabad munkaidő kapacitása	Önkormányzat költségvetése, önerő, normatíva igénylés	nincs ilyen együttműködés
2	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerint.	Magas az egyedül élők száma	Társadalmi életre való részvétel növelése, ösztönzése	Költségvetés	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Függetlensége és aktivitást megőrző programok, szolgáltatások szervezése, képzések	Polgármester, falugondnok	2030. 12. 31. (kedd)	Igényfelmérés, képzések szervezése, programban részt vevő idősek aránya	Pályázatok, önkormányzati önerő, képzési lehetőségek, falugondnoki szolgálat.	Költségvetés, pályázatok, programszervező	nincs ilyen együttműködés
3	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedése.	Gyakran válnak áldozattá.	Idős emberek biztonságának védelme	Statisztikák, rendőrségi beszámolók	Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Polgárőrséggel együttműködve fokozottan ügyelnek azokra az otthonokra, ahol idős	Rendőrség, polgármester, családsegítő szolgálat	2030. 12. 31. (kedd)	Betörések, csalások, lopások számának csökkentése	Emberi erőforrás védelemhez	Költségvetés	nincs ilyen együttműködés

						emberek élnek.						
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	A kommunikáció színtere az internet világa, amely aszülőknek vagy felhasználók otthonába hozhatják közösséget.	Fogyatékkal élő gyermekek nevelő szülőknek vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak a kapcsolatteremtés re, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, pályázati lehetőségek a teleház működtetésére	nincs ilyen	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Az internetezéslehetőségével új információk szerzése, kapcsolattartás hasonló emberekkel, ügyek intézésének megkönnyítése	Polgármester	2030. 12. 31. (kedd)	Fogyatékkal élők száma	Pályázati kiírások	Pályázatok, önkormányzatok költségvetés	nincs ilyen együttműködés
2	Ellátásukban részt vevő civil szervezetek bevonásával elemzések készítése, problémáik feltárása, életminőségüket javító intézkedések bevezetése.	A pszichiátriai problémákkal küszködő, illetve a szenvedélybetegségekben szenvedők (alkohol, drog,) emberek száma egyre nő.	Életminőséget javító intézkedések bevezetése	Háziorvosi nyilvántartás Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Problémák feltárása, elemzések készítése	Háziorvos, védőnő,	2030. 12. 31. (kedd)	Résztvevők aránya	Adatgyűjtést végzők, előadók	Önkormányzatok	nincs ilyen együttműködés
3	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban vegyenek részt a mozgásukban egészségügyi szűrővizsgálatokon, falugondnoki szolgálat aktívabbá tétele	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a megelőzés érdekében a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevesebb vesznek részt a szűrővizsgálatokon.	Segíteni abban, hogy a fogyatékkal élők minél nagyobb számban vegyenek részt a szűrővizsgálatokon.	Háziorvos nyilvántartása	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A vizsgálatokra történő elszállítás kapcsán a falugondnoki szolgálat aktivizálása	Háziorvos, polgármester, falugondnok	2030. 12. 31. (kedd)	Fogyatékkal élők nyilvántartása	Falubuszhoz üzemanyag.	Falugondnoki szolgálat működtetése, normatíva igénylés.	nincs ilyen együttműködés

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

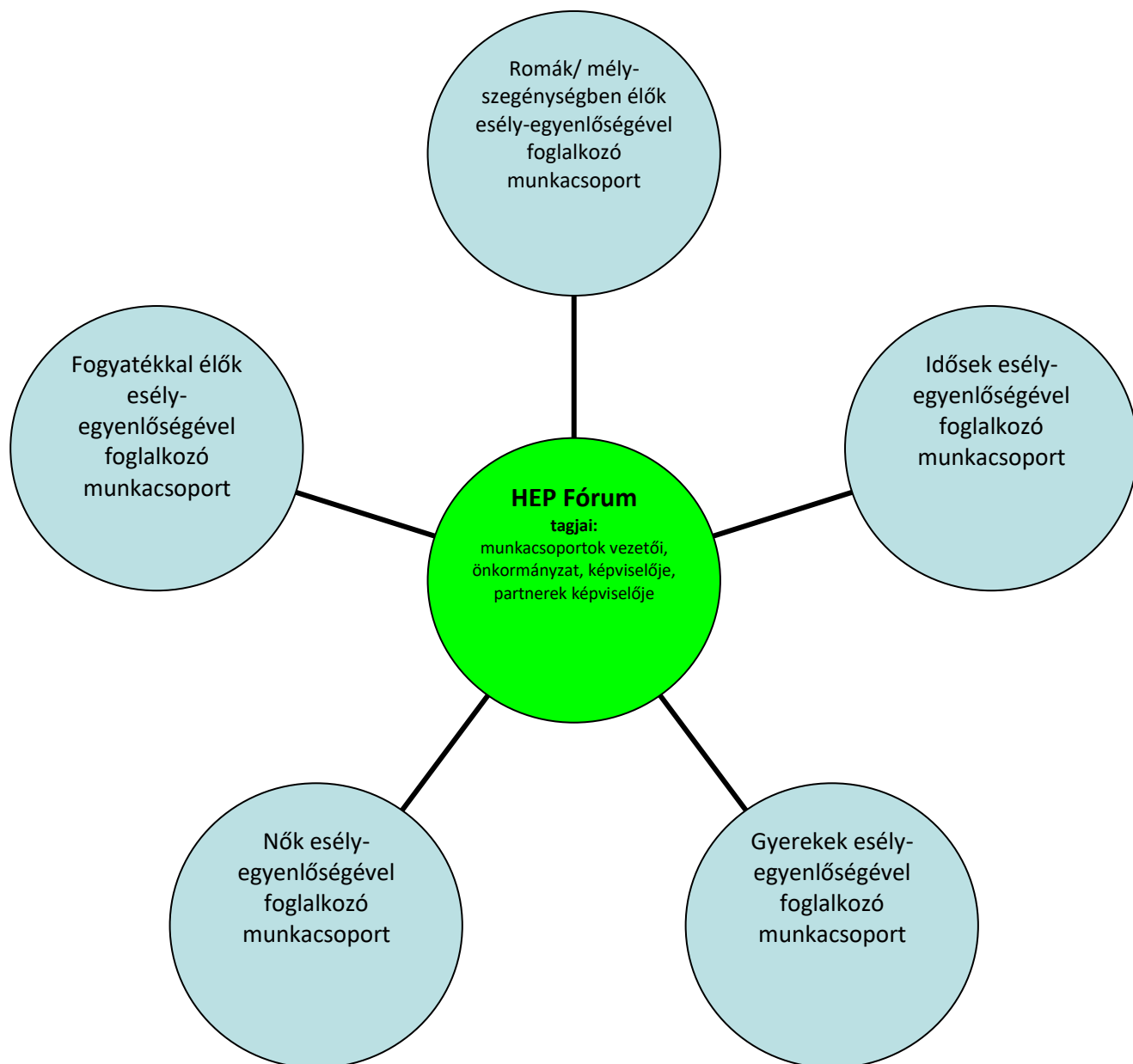
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Az Illocska község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Illocska község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 35/2025. (VI.26.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: Illocska, 2025.06.26.

K I V O N A T

Illocska Községi Önkormányzat képviselő-testületének 2025. június 26-án megtartott rendkívüli ülésének jegyzőkönyvéből:

A Képviselő-testület 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül meghozta a következő határozatot:

35/2025. (VI.26.) önkormányzati rendelet

Illocska Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadása a 2025-2030. időszakra

Illocska Községi Önkormányzat Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján az előterjesztés melléklete szerinti formában és tartalommal a Helyi Esélyegyenlőségi Programot a 2025-2030. időszakra vonatkozóan elfogadja.

Felelős: Képviselő-testület

Határidő: azonnal

K.m.f.

Kiadmány hitelesítés

Hörvath Szabina
aljegyző